

DOM POLSKI – SIEDZIBA OBN

OŚRODEK BADAŃ NAUKOWYCH

im. Wojciecha Kętrzyńskiego

w Olsztynie

SPRAWOZDANIE

Z

DZIAŁALNOŚCI

2002—2003

OBN w latach 2002 - 2003

Na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2001 roku organem założycielskim i prowadzącym nadzór nad działalnością Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego jest Ministerstwo Kultury. W dalszym ciągu działalność statutową Ośrodka finansuje Ministerstwo Nauki i Informatyzacji. Współpraca z Ministerstwem Kultury układała się dobrze chociaż Ośrodek, mimo podjętych starań, nie otrzymał ze strony Ministerstwa żadnego wsparcia finansowego. Poprawnie układały się stosunki z Ministerstwem Nauki. W roku 2002, gdy dobiegła końca kadencja dyrektora Ośrodka, Ministerstwo Kultury rozpisało konkurs na to stanowisko, ogłoszony w prasie centralnej i lokalnej. Zgodnie z przepisami powołało komisję do wyboru dyrektora. Komisja konkursowa obradująca w Ośrodku Badań Naukowych wybrała na stanowisko dyrektora prof. dr hab. Stanisława Achremczyka. Minister Kultury wybór zatwierdził wręczając prof. dr hab. Achremczykowi nominację dyrektorską. Kadencja zgodnie z obowiązującymi przepisami ma trwać pięć lat.

We wrześniu 2001 roku Ośrodek przekazał dokumentację parametryczną do oceny swej działalności przez odpowiednie komisje ówczesnego Komitetu Badań Naukowych. Komitet Badań Naukowy przyznał Ośrodkowi specjalną kategorię ustanowioną dla małych jednostek naukowych. Dzięki temu dotacja na finansowanie działalności statutowej na rok 2002 pozostała na poziomie roku 2001, podczas gdy wiele innych placówek naukowych w Polsce - jednostek badawczo - rozwojowych uzyskało gorsze finansowanie. Od decyzji KBN odwołał się dyrektor Ośrodka w specjalnym piśmie do przewodniczącego KBN, prof. Kleibera. Odwołanie zostało pozytywnie rozpatrzone. W grudniu 2002 roku KBN przyznał dodatkową kwotę na działalność statutową w wysokości 100 tysięcy złotych. Kwota ta zwiększyła dotację na działalność statutową w roku 2003. Ośrodek Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego dzięki temu w roku 2003 miał dobrą sytuację finansową. Pensje pracownikom były wypłacane terminowo, wypłacono trzynastą pensję. Zarządzeniem dyrektora wprowadzono możliwość premiowania pracowników.

Dotacja Ministerstwa Nauki nie pokrywała kosztów utrzymania Ośrodka, zabezpieczała płace. Brakujące środki Ośrodek uzyskiwał dzięki odpowiedniej gospodarności. Znaczne wpływy zapewniał wynajem pomieszczeń. Do połowy 2005 roku Ośrodek ma podpisaną umowę o najem pomieszczeń z Towarzystwem Ubezpieczeniowym Ergo Hestia S. A., na bardzo korzystnych finansowych warunkach. Dyrektor nie przyjął

propozycji Towarzystwa Ubezpieceniowego o zweryfikowanie, a przede wszystkim o rozwiązanie umowy najmu, jako propozycji nie leżącej w interesie Ośrodka. Ośrodek wynajmuje pomieszczenia Instytutowi Pamięci Narodowej. Całe drugie piętro Domu Polskiego, poza pokojem przeznaczonym dla redakcji Biuletynu Obwodu Kaliningradzkiego i pokojami dla Pracowni Mikrofilmowej, było wynajmowane. Od jesieni 2002 roku i w roku 2003 sala odczytowa na parterze była wynajmowana na wykłady dla studentów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, a także dla innych instytucji. Została ona dostosowana do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Spore kwoty uzyskiwał Ośrodek ze sprzedaży wydawnictw i zamówień realizowanych przez Pracownię Poligraficzną.

Organem opiniodawczym, w myśl ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych, jest Rada Naukowa. Rada Naukowa wybrana przez pracowników OBN składa się z dwunastu członków.

Przewodniczącym Rady wybrany został prof. dr hab. Wojciech Wrzesiński. W Radzie zasiadają także: prof. dr hab. Jacek Staszewski z Torunia, prof. dr hab. Hubert Orłowski z Poznania, prof. dr hab. Józef Borzyszkowski z Gdańska, prof. dr hab. Wąsowski z Warszawy, dr hab. Bożena Domagała, dr hab. Grzegorz Białuński, dr Ryszard Tomkiewicz, mgr Tadeusz Baryła, mgr Jolanta Bierula.

Ośrodek Badań Naukowych zabiegał o utrzymanie dobrych kontaktów z władzami województwa: marszałkiem i wojewodą, starostwa olsztyńskiego oraz Prezydentem i Radą Miasta Olsztyna. W okresie sprawozdawczym dyrektor wielokrotnie spotykał się z dyrektorem Departamentu Kultury Urzędu Marszałkowskiego, Bohdanem Pierechodem. Także spotykał się, w towarzystwie wiceprezesa Towarzystwa Naukowego im. Wojciecha Kętrzyńskiego mgra Władysława Ogrodzińskiego, z marszałkiem województwa warmińsko-mazurskiego Andrzejem Ryńskim. W czasie spotkań podnoszono konieczność dofinansowania *Komunikatów Mazursko-Warmińskich*, tematów badawczych związanych dziejami regionu, sfinansowanie biuletynu *Obwód Kaliningradzki*, ufundowanie *Nagrody im. Wojciecha Kętrzyńskiego*. Uzyskano pieniądze na dofinansowanie wydawnictwa biuletyn *Obwód Kaliningradzki, nagrody im. Wojciecha Kętrzyńskiego*. Ustalono, że pierwszą nagrodę w kwocie trzech tysięcy złotych funduje marszałek, który jednocześnie obejmuje patronat nad nagrodą, drugą i trzecią nagrodę pieniężną w wysokości dwóch i tysiąca złotych funduje Ośrodek Badań Naukowych i Towarzystwo Naukowe. Inne inicjatywy nie uzyskały wsparcia z uwagi na brak środków finansowych w budżecie marszałkowskim.

Stała współpraca istniała z władzami miasta Olsztyna a zwłaszcza z prezydentem Czesławem Jerzym Małkowskim. Nabrała ona realnych kształtów w związku z jubileuszem 650-lecia Olsztyna. Dyrektor Ośrodka został wybrany do honorowego komitetu obchodów 650-lecia miasta. Wygłosił referat na rocznicowej sesji Rady Miasta zorganizowanej 31 października 2003 roku w sali Teatru Olsztyńskiego. Z zarządzeniem miasta podpisano dwie umowy na wydanie monografii *Olsztyn 1353—2003*. W 2002 roku podpisano umowę na napisanie monografii i opłacenie honorariów autorskich opiewającą na kwotę 40 tysięcy złotych. Pieniądze wpłynęły na specjalne konto Ośrodka w listopadzie 2002 roku. W lipcu 2003 roku dyrektor podpisał drugą umowę z władzami miejskimi na sfinansowanie druku monografii na sumę 57 tysięcy złotych. Prezydent uczestniczył w sesjach naukowych i spotkaniach okolicznościowych organizowanych przez Ośrodek i Towarzystwo Naukowe. Współpracę z władzami miejskimi, zwłaszcza z prezydentem, należy uznać za bardzo udaną. Zarysowały się możliwości przedłużenia współpracy na lata następne w związku z 60 - leciem polskiej państwowości na Warmii i Mazurach, przypadającej w roku 2005.

Od ponad dziesięciu lat bardzo dobrze układa się współpraca Ośrodka Badań Naukowych z Towarzystwem Naukowym im. Wojciecha Kętrzyńskiego. Zgodnie z zawartą umową, Ośrodek udostępnia bezpłatnie pomieszczenia dla Towarzystwa, zapewnia obsługę administracyjną. Dyrektor Ośrodka wybrany został do Zarządu Towarzystwa, a na posiedzenie Rady Naukowej OBN zapraszani są prezes i wiceprezes Towarzystwa. Współpraca obejmuje planowanie i organizowanie badań naukowych, sesji naukowych, odczytów a także wydawnictw.

Ośrodek, wraz z Towarzystwem, są wydawcami *Komunikatów Mazursko-Warmińskich*, biuletynu *Obwód Kaliningradzki*. W planach wspólnych jest reaktywowanie czasopisma poświęconego problematyce społeczno-ekonomicznej Polski północno-wschodniej, a także ziem nadbałtyckich. Pracownicy Ośrodka działają w komisjach Towarzystwa - Badań nad Współczesnością, Historycznej, Kultury. Wspólnym przedsięwzięciem realizowanym przy udziale Towarzystwa jest promocja młodych pracowników naukowych.

Towarzystwo, ze środków Ministerstwa Nauki, finansuje tematy badawcze, w tym tematy realizowane przez pracowników Ośrodka. Ośrodek dofinansowuje wydawnictwa na które dotację otrzymuje Towarzystwo Naukowe. Wspólnym przedsięwzięciem jest ustanowiona *Nagroda im. Wojciecha Kętrzyńskiego* za prace naukowe osób które nie ukończyły 35 roku życia.

W styczniu 2002 roku wręczono po raz piątą *Nagrody im. Wojciecha Kętrzyńskiego*. Fundatorami ich byli: marszałek województwa warmińsko-mazurskiego, prezes Radia Olsztyn, Ośrodek Badań Naukowych i Towarzystwo Naukowe. Nagrody otrzymali: I - dr Joanna Szydłowska za książkę *Obraz Warmii i Mazur w reportażu polskim (1945-1980). O tożsamości bohaterów, miejsc i zdarzeń*; II - dr Alina Naruszewicz za pracę *Mieszkańcy komornictwa lidzbarskiego 1500-1772*; III - mgr Artur Emil Lipka za pracę *Wielokulturowe tradycje Ostródy* i dr Wiesław Nowosad za pracę *Archiwa szlachty Prus Królewskich*. Dyplomami wyróżniono pięć innych prac: mgr. Andrzeja Frankowskiego za pracę *Elita władzy Starego Miasta Braniewa w XVII i XVIII wieku*; mgr Agnieszki Gorazda - Halińskiej za pracę *Osada wielokulturowa (schyłek epoki brązu i średniowiecza) w Cerkiewniku województwo olsztyńskie*; mgr. Jerzego Kiełbika za pracę *Ustawa krajowa biskupa Adama Stanisława Grabowskiego z 1 lipca 1766 roku*; Dr Agnieszki Wrońskiej za pracę *Nazwiska mieszkańców Barczewa i okolic z XVII wieku*; mgra Dariusza Sikorskiego za pracę *Przywilej kruszwicki. Studium z wczesnych dziejów zakonu niemieckiego w Prusach*.

W grudniu 2003 roku rozstrzygnięta została szósta edycja *Nagrody im. Wojciecha Kętrzyńskiego*.

I NAGRODA, fundowana przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w wysokości 3 000 zł: dr Marta Gwiaździńska (Olsztyn), za pracę *Przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne obszarów wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego w okresie transformacji ustrojowej (1988-2000)*.

II NAGRODA, fundowana przez Ośrodek Badań naukowych im. W. Kętrzyńskiego, w wysokości 1 000 zł: mgr Renata Sobieraj (Olsztyn), za pracę *Heidinische Altertuemer des Prussenlandes in den Koenigsberger Zeitschriften des XVIII Jahrhunderts*,

Dwie **III NAGRODY**, fundowane przez Towarzystwo Naukowe im. W. Kętrzyńskiego, wysokości 500 zł:

- mgr Paweł Błażewicz (Olsztyn), za pracę *Inkunabuły dobromiejskie i ich czytelniczy*,
- mgr Izabela Bogdan (Olsztyn), za pracę *Niemiecka pieśń polifoniczna w XVI-wiecznym Królewcu (Toruń 2003)*.

WYRÓŻNIENI DYPLOMEM:

- dr Izabela Lewandowska (Olsztyn), *Historyczna świadomość regionalna młodzieży Warmii i Mazur*,
- mgr Arkadiusz Wagner (Poznań), *Figuralna sznycerka ołtarzowa Krzysztofa Perwangewa na Warmii*,
- dr Tomasz Zarycki (Warszawa), *Region jako kontekst zachowań politycznych (Warszawa 2002)*.

Harmonijna, bezkonfliktowa współpraca obu instytucji jest zasługą przede wszystkim mgr. Władysława Ogrodzińskiego. Obchodził on w 2003 roku 80 - lecie urodzin. Ośrodek, pamiętając o swym współzałożycielu, wydał zbiór jego artykułów pt. *Tropem odnalezionych przeznaczeń*. Pracownicy podziękowali mu na specjalnym wewnętrznym posiedzeniu z udziałem Zarządu Towarzystwa Naukowego. Jubileuszową uroczystość zorganizowało Władysławowi Ogrodzińskiemu Muzeum Warmii i Mazur. Dyrektor Ośrodka w wystąpieniu nakreślił drogę życia Jubilata oraz scharakteryzował jego dorobek naukowy, akcentując najnowsze publikacje.

Dobrze układała się współpraca Ośrodka z Instytutem Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Organizowane były wspólne odczyty, sesja naukowa dotycząca pradziejów Olsztyna. W ramach planu wydawniczego pracownicy Instytutu wydawali publikacje książkowe, publikowali artykuły na łamach *Komunikatów Mazursko-Warmińskich*. Studenci i pracownicy korzystali ze zbiorów bibliotecznych Ośrodka, bez których nie powstałyby prace magisterskie i doktorskie. W 2002 roku Ośrodek nawiązał współpracę z Instytutem Filologii UWM. Zaowocowała ona dwudniową ogólnopolską sesją językoznawczą, a także w przygotowaniu jest obszerne wydawnictwo. W ten sposób Ośrodek, wspólnie z Towarzystwem Naukowym, aktywizują regionalne badania onomastyczne. Ustalono, że co dwa lata będą odbywać się sesje językoznawcze dotyczące problematyki Warmii i Mazur.

Znakomicie układa się współpraca z muzeami regionalnymi. Dyrektor Ośrodka jest członkiem rad Muzeum Warmii i Mazur, Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku i Muzeum Ludowego w Węgorzewie. Wspólnie organizowane są sesje naukowe, wydawane publikacje. Co rok w Olsztynku w Muzeum Budownictwa Ludowego odbywają się sesje z cyklu *Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich*. MBL gości referentów i uczestników sesji, udostępnia na spotkania sale wystawowe i dofinansowuje publikacje posesyjne. W roku 2003 odbyła się siódma konferencja z cyklu *Życie codzienne*. Dyrektor MBL mgr Tadeusz Kufel deklaruje gotowość do współpracy a nawet jej poszerzenie o wspólne tematy badawcze.

Podobnie dobrze układa się współpraca z Muzeum Warmii i Mazur kierowanym przez mgr. Janusza Cygańskiego. Współpraca dotyczy głównie organizowania sesji naukowych.

W 2003 roku w Olsztynie i Morągu odbyła się sesja z racji dwóchsetlecia śmierci Johanna Gottfrieda Herdera. Referaty przekazane zostały redakcji *Komunikatów Mazursko-Warmińskich* do publikacji. Ośrodek podnosi konieczność wspólnego wydawania *Rocznika Olsztyńskiego*, cenionego pisma regionalnego. Ośrodek wspiera działalność Muzeum Ludowego w Węgorzewie. Pracownicy Muzeum otrzymali granty badawcze i możliwość publikacji w wydawnictwach Ośrodka. Dyrektor jest członkiem Rady Redakcyjnej czasopisma *Studia Angerburgica*.

Od wielu lat poprawnie układa się współpraca z Wyższym Seminarium Duchownym Hosianum w Olsztynie. Współpraca dotyczyła organizacji sesji naukowej w 500 rocznicę urodzin Stanisława Hozjusza i wspólnych wydawnictw dotyczących Warmii w epoce Oświecenia, reformacji w Prusach.

Tradycyjnie już, Ośrodek współpracował z Oddziałem Polskiego Towarzystwa Historycznego w Olsztynie. Dyrektor pełnił funkcję wiceprezesa Oddziału i udostępniał salę na odczyty, spotkania. Deklarował dofinansowywanie działalności odczytowej PTH. W Domu Polskim odbywała się Okręgowa Olimpiada Historyczna. Dla najlepszych olimpijczyków Ośrodek fundował nagrody książkowe. OBN wspierał działalność Koła PTH w Mrągowie kierowanego przez dr. Jana Gancewskiego. Organizowane były wspólne sesje naukowe. Ośrodek był współwydawcą czasopisma *Mrągowskie Studia Humanistyczne* finansowane przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej.

Nawiązana w 2001 roku, współpraca z Fundacją Mikołaja Kopernika we Fromborku była kontynuowana. Zorganizowano wspólnie w Braniewie konferencję z okazji 560 rocznicy śmierci Mikołaja Kopernika. we fromborskiej katedrze ks. prof dr hab. Alojzy Szorc odprawił w kaplicy polskiej nabożeństwo, wygłosił stosowne kazanie, władze Fromborka i uczestnicy sesji złożyli kwiaty pod pomnikiem astronoma, uczestnicy sesji wysłuchali koncertu organowego. Dyskutowano nad wznowieniem monografii Braniewa.

Na szczególne podkreślenie zasługuje współpraca ze starostwem powiatu lidzbarskiego i władzami Lidzbarka Warmińskiego. Ośrodek, Towarzystwo Naukowe i Starostwo zorganizowały drugą konferencję dotyczącą dziedzictwa kulturowego ziem pruskich w której uczestniczyło około 200 osób głównie nauczycieli z województwa warmińsko-mazurskiego. Dobra współpraca możliwa jest dzięki życzliwości starosty Jacka Protasa i organizacyjnej sprawności pani Krystyny Wojczulanis - Orłowskiej. Ciągłe aktualna jest sprawa monografii Lidzbarka Warmińskiego przygotowanej jeszcze przez Wydawnictwo Pojezierze. Wymaga ona jednak już nowego opracowania i zmiany składu autorskiego. Na etapie dyskusji jest monografia historyczna Reszła. Spotkania dyrektora z władzami Reszła nie doprowadziły do jednoznacznej deklaracji burmistrza o sfinansowanie druku monografii.

Bardziej konkretne okazały się rozmowy z władzami Iławy dotyczące obchodów 700 rocznicy założenia tego miasta. Ośrodek przyjął zorganizowanie dużej sesji historycznej sfinansowanej z budżetu miasta i wydania popularnej, ale bogato ilustrowanej, monografii Iławy. Ośrodek zadeklarował zorganizowanie odczytów dla młodzieży na temat przeszłości regionu i miasta Iławy.

Dyrektor spotykał się z władzami Towarzystwa Miłośników Ełku, z prezydentem Ełku i przewodniczącym rady miejskiej Ełku w celu nawiązania współpracy. Ośrodek wyrażał gotowość współorganizacji konferencji naukowych, odczytów a także wspólnych publikacji dotyczących przeszłości Mazur i współczesności wschodnich obszarów województwa warmińsko-mazurskiego.

Ośrodek współpracował z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Olsztynie, obejmując patronat nad wykładami z historii powszechnej i Polski. Dobrze układała się współpraca z Regionalną Komisją Opieki nad Zabytkami, działającą przy SSK Pojezierze, kierowana przez Annę Jankowską. Ośrodek wspierał popularyzację dziedzictwa kulturowego, konkurs poetycki poezji Marii Zientary – Malewskiej, organizowany corocznie w Brasławdzie przez Komisję Opieki na Zabytkami. Nawiązano rozmowy nad odnowieniem współpracy ze Stowarzyszeniem SSK Pojezierze. Nagrody książkowe ufundował Ośrodek dla Społecznego Komitetu Opieki nad Cmentarzami za prace konkursowe. Książki do bibliotek szkolnych jako wsparcie do nauczania historii regionu przekazał OBN olsztyńskim gimnazjom.

Dobrze układała się współpraca z rozgłośnią *Polskiego Radia Olsztyn* i telewizją olsztyńską. Rozgłośnia wspierała finansowo niektóre wydawnictwa Ośrodka i Towarzystwa Naukowego, systematycznie informowała o sesjach naukowych organizowanych przez OBN, odczytach, promocjach książek. Zainteresowanie działalnością Ośrodka wykazywała Telewizja - Oddział Gdański i lokalna kablowa. Mniejsze zainteresowanie działalnością Ośrodka wykazywała *Gazeta Olsztyńska*.

Ośrodek utrzymywał dobre kontakty z krajowymi ośrodkami uniwersyteckimi. Z Instytutem Historii i Archiwistyki UMK w Toruniu organizuje konferencje naukowe *Między Barokiem a Oświeceniem*. Dzięki sesji językoznawczej ożywiły się kontakty z Uniwersytetem Gdańskim. Nawiązane zostały kontakty z Biblioteką Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie. Utrzymywała się dobra współpraca z Konsulatem RP w Kaliningradzie. Ośrodek zainaugurował cykl spotkań odczytowych organizowanych przez Konsulat dla mieszkańców Kaliningradu o historii, kulturze polskiej. Dzięki Konsulatowi systematycznie dostarczana była prasa kaliningradzka. Ośrodek dysponuje w swych zbiorach najważniejszymi tytułami prasowymi ukazującymi się w ciągu ostatnich lat w Obwodzie Kaliningradzkim. W Ośrodku z wizytą byli pracownicy Państwowego Uniwersytetu w Kaliningradzie. Ośrodek otrzymał propozycję współpracy przy obchodach 750 - lecia Królewca-Kaliningradu.

Dział Naukowy

Ośrodek Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego posiada dwie pracownie naukowe - Historyczną i Badań nad Współczesnością. Zatrudniał 12 pracowników naukowych - jednego z tytułem profesora, czterech doktorów habilitowanych, trzech doktorów i trzech magistrów.

W styczniu 2003 roku na emeryturę przeszedł dr hab. Tadeusz Filipkowski pracujący w Ośrodku od 1974 roku, 16 grudnia 2002 roku zmarł dr hab. Bohdan Kozięło - Poklewski.

Na wczesną emeryturę przeszła dr Halina Murawska, nie przerywając współpracy z Ośrodkiem.

W 2002 roku, po zakończonym przewodzie habilitacyjnym na Wydziale Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, stopień dr. habilitowanego uzyskał Grzegorz Białuński. W roku 2003 zatrudnione zostały dwie młode osoby: mgr Marcin Wakar i mgr Małgorzata Sztąberska.

Pracownicy uzyskali granty badawcze, wyjeżdżali na kwerendy archiwalne za granicę, uczestniczyli w sesjach naukowych.

Pracownia Historyczna

W okresie sprawozdawczym zatrudniała dwunastu historyków - jednego z tytułem profesorskim, czterech doktorów habilitowanych, trzech doktorów i trzech magistrów.

Dr hab. Tadeusz Filipkowski przeszedł na emeryturę, ale nie zaniechał współpracy z Ośrodkiem. W grudniu 2002 roku zmarł dr hab. Bohdan Kozięło - Poklewski. W opracowaniu redakcyjnym znajduje się tom artykułów dr. hab. Kozięło - Poklewskiego. W ten sposób Ośrodek chce utrwalić rozproszony po różnych pismach naukowych jego dorobek dotyczący Prus Wschodnich. W okresie sprawozdawczym stopień dr. habilitowanego uzyskał Grzegorz Białuński. W druku znajduje się rozprawa o kościele ewangelickim na Mazurach w XIX wieku dr. Grzegorza Jasińskiego, mająca stanowić podstawę do wszczęcia przewodu habilitacyjnego na Wydziale Nauk Historycznych UMK w Toruniu. Także w druku jest książka dr. Ryszarda Tomkiewicza dotycząca życia codziennego w Olsztynie w latach 1945—1956, mająca przyczynić się do otwarcia przewodu habilitacyjnego na Uniwersytecie Gdańskim. Mgr Jerzy Kiełbik ma otwarty przewód doktorski na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. W 2003 roku zatrudnionych zostało dwóch pracowników na stanowiskach asystentów - mgr Marcin Wakar i mgr Małgorzata Sztąberska. Dr Danuta Bogdan finalizuje rozprawę habilitacyjną.

Ośrodek finansował wyjazdy na kwerendy archiwalne i biblioteczne, wspierał wyjazdy na kwerendy zagraniczne. Pracownicy naukowcy mieli otwartą drogę do publikacji swego dorobku w czasopismach wydawanych przez Ośrodek, w seriach monograficznych, wygłaszali referaty na sesjach organizowanych nie tylko przez Ośrodek. Pracownia historyczna była organizatorem wielu konferencji naukowych w tym dwóch cyklicznych - piątej konferencji *Między Barokiem a Oświeceniem*, zorganizowanej wspólnie przez Instytut Historii i Archiwistyki UMK i Towarzystwo Naukowe im. Wojciecha Kętrzyńskiego, szóstej i siódmej konferencji *Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich* której stałymi współorganizatorami są Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku i Towarzystwo

Naukowe. Rozpoczęto cykl spotkań w Lidzbarku Warmińskim dotyczącym dziedzictwa kulturowego, głównie Warmii, a w Mrągowie dziedzictwa kulturowego Mazur. Zainicjowano we Fromborku i Braniewie stałe spotkania w kolejne rocznice śmierci Mikołaja Kopernika. W listopadzie 2003 roku odbyła się sesja naukowa onomastyczna z udziałem referentów z różnych polskich środowisk akademickich, która ma zapoczątkować co dwuletnie spotkania na temat onomastyki Warmii i Mazur. Sesja została przygotowana wspólnie z Instytutem Filologii Polskiej UWM w Olsztynie. Ośrodek był współorganizatorem międzynarodowej konferencji poświęconej Johannowi Gottfriedowi Herderowi. Przy współudziale Ośrodka przygotowywana jest międzynarodowa konferencja w 500 rocznicę urodzin Stanisława Hozjusza.

Istotnym osiągnięciem Ośrodka było wydanie monografii *Olsztyn 1353-2003*. Został powołany zespół autorski w składzie: Stanisław Achremczyk, Jerzy Sikorski, Janusz Jasiński, Wojciech Wrzesiński, Bohdan Łukaszewicz, Witold Gieszczyński, Grzegorz Jasiński, Jan Chłosta, ks. Andrzej Kopiczko, Hanna i Adam Mackowiczowie, Jerzy Minakowski. Redakcję naukową powierzono Stanisławowi Achremczykowi i Władysławowi Ogrodzińskiemu. Monografia zakładana na 40 arkuszy autorskich osiągnęła arkuszy 60 i została wzbogacona ikonografią. Redaktorzy, nie chcąc skracać tekstu zasadniczego, zrezygnowali z załączenia biografii olsztyńskich i kalendarium. To ostatnie zostało wydane przez wydawnictwo *Wers*, autorstwa Jerzego Sikorskiego, zaś biografie zostały wydane w osobnej książce dzięki dotacji władz miejskich. Niezwykle trudna praca nad monografią została uwieńczona sukcesem. Środki finansowe na dofinansowanie monografii, dzięki zabiegom redaktorów naukowych, przekazał prezydent Olsztyna Czesław Jerzy Małkowski. Ośrodek także dofinansował znaczną kwotę monografię.

Pracownia Historyczna

Prace indywidualne

**Prof. dr hab. Stanisław
Achremczyk**

I. Tematy badawcze: 1. *Warmia w granicach Rzeczypospolitej*, 2. *Warmiacy – społeczność XVI – XX w.*

Przygotował obszerny zbiór artykułów pod roboczym tytułem *Opowiadania historyczne*. W przygotowaniu kolejne wydanie, zmienione i poszerzone, wzbogacone o materiał ilustracyjny, *Historii Warmii Mazur*. Opublikował w 2003 roku popularną historię Olsztyna, wydaną przez Wydawnictwo Dolnośląskie. Wraz z Władysławem Ogrodzińskim był redaktorem naukowym wydawnictwa *Olsztyn 1353— 2003*. Redaktor naukowy „*Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich*”.

W roku 2003 wybrany został do Komitetu Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk.

II. Publikacje:

1. *Olsztyn. Dzieje miasta*, Wrocław 2003, ss.208,
2. *Dzieje Gietrzwałdu do 1945 roku*, Olsztyn 2002, ss.48,
3. *Olsztyn w latach 1466-1772*, w: „*Olsztyn 1353-2003*”, Olsztyn 2003, s.74-145,
4. *Warmia w czasach Ignacego Krasickiego. Ignacy Krasicki. Nowe spojrzenia*, Warszawa 2001, s.65-77 pod red. T. Kostkiewicz, Z. Goliński, K. Stasiewicz,
5. *Gdzieś w Europie - Warmia i Mazury*, w: „*Tożsamość regionalna a Unia Europejska*”, Olsztyn 2003, s.27 – 40,
6. *Nowe spojrzenie na Ignacego Krasickiego*, KMW, 2003, s.13-24,
7. *Rodzina na Warmii w ujęciu historycznym*, w: „*Rodzina w jednoczącej się Europie*”, Olsztyn 2002,s.9-15
8. *Um den Platz in Europa*, Hallo Deutschlehrer, Zeitschrift des Pomnischen"Deuvschnehrerverbandes, 2002, nr 1,s.9-13,"
9. *Dziedzictwo kulturowe Warmik i Mazur*, w: „*Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich*”, Olsztyn 2002, s.7-26,

10. *Letnie rezydencje biskupów warmińskich*, w: „Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich”, Olsztyn 2002. s.10-117,

11. *Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego 1963-2003*, Kalendarz Olsztyński, Olsztyn 2003, s.208-217,

12. *Warmia - tożsamość historycznej krainy*, „Ogólnopolskie spotkanie prezesów Klubów Inteligencji Katolickiej w Gietrzwałdzie”, Olsztyn 2003, s.11-18,

12. *Gospodarka historycznej Warmii*, „Ogólnopolskie spotkanie prezesów Klubów Inteligencji Katolickiej w Gietrzwałdzie”, Olsztyn 2003, s.19-30,

13. *Warmia - między Prusami Królewskimi a Prusami Książęcymi*, w: „Księga jubileuszowa ku czci profesora Jacka Staszewskiego”, Toruń 2003, s.

Redakcja naukowa:

- *Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich*, t.4;
- *Olsztyn 1353-2003*, Olsztyn 2003, ss. 656.

III. Sesje naukowe, odczyty.

- *Kazimierz Zawadzki - pisarz, polityk, kłótnik*, konf. „Między Barokiem a Oświeceniem. Sarmacki konferek”, Olsztyn – Perkoz, 18-20. IX 2002,

- *Dzieje Gietrzwałdu do roku 1945. W 650 rocznicę założenia wsi Gietrzwałd*, Gietrzwałd 20 V 2002,

- *Uwagi o dziedzictwie kulturowym Warmii i Mazur*, „Dziedzictwo kulturowe Warmii i Mazur. Krajobraz kulturowy ziem pruskich”, Mrągowo, 26 IX 2002,

- *Biskupie pogrzeby*, „Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich. Obchody rocznicowe i świąteczne”, Olsztynek, 22. X 2003,

- *Warmia i Warmiacy*, „Dni dziedzictwa Warmii - II. Warmia ojczyzną wielu narodów”, Lidzbark Warmiński, 18.IX 2003,

- *Morąg w czasach Herdera*, „Johann Gottfried Herder. W 200 rocznicę śmierci”, Olsztyn – Morąg, 16-17 X 2003,

- *Warmia w czasach Mikołaja Kopernika*, Mikołaj Kopernik wielkość uniwersalna, Braniewo-Frombork, 24. V 2003,
- *Monografie dziejów Olsztyna*. W 650 lecie założenia Olsztyna, Olsztyn, 28. V 2003,
- *Migracje na ziemiach pruskich*, „Ziemia wypędzonych i przepędzonych”, Olsztyn, XI 2003,
- *Gdzieś w Europie - Wcrmia i Mazury*, „Tożsamość regionalna a Unia Europejska”, Olsztyn, 8. II 2003.

dr Grzegorz Białuński

I. Temat badawczy: 1. Geneza i dzieje miasteczek mazurskich do XVIII wieku. 2. Przemiany społeczno – kulturowe na Mazurach w XVI – XVIII w.

II. Zaawansowanie pracy

Tematy są kontynuowane. Opracowano część literatury oraz mikrofilmy z dokumentami z Geheimes Staatsarchiv Preussischer Kulturbesitz w Berlinie.

W roku 2003 tematy pozostawały na etapie kwerendy bibliotecznej i archiwalnej. Opracowywano część literatury oraz mikrofilmy z dokumentami archiwalnymi. W lipcu odbyto dwutygodniową kwerendę archiwalną w Geheimes Staatsarchiv Preussischer Kulturbesitz w Berlinie. Wymaga ona jednak kontynuacji.

III. Prace naukowo-organizacyjne (inne tematy badawcze).

W październiku roku 2002 odbyło się kolokwium habilitacyjne na Wydziale Nauk Historycznych UMK w Toruniu na podstawie pracy *Przemiany społeczno-ludnościowe południowo-wschodnich obszarów Prus Krzyżackich i Książęcych (do 1568 roku)* (Olsztyn 2001).

W opracowaniu jest rozprawa „Przeobrażenia osadniczo-społeczne południowo-wschodnich Prus Książęcych od 1568 r. do początku XVIII w.”, która jest efektem zakończonego już grantu KBN, jako trzecia część tematu „Przemiany społeczno-ludnościowe na Mazurach wschodnich do początku XVIII w.”.

Kontynuowano kwerendę do dziejów prusko-niemiecko - polskiej rodziny rycerskiej w Prusach Krzyżackich von Pfeilsdorf - Pilewscy herbu Stango.

W roku 2003 trwała kwerenda zespołów archiwalnych w kraju i za granicą do atlasu historycznego Kętrzyna, Węgorzewa, Pisz, Ełku, Olecka, Gołdapi i innych miasteczek mazurskich w serii „Atlas historyczny miast polskich” pod red. prof. R. Czai.

IV. Publikacje

Artykuły:

1. *Las w wierzeniach Prusów i Jaćwiegów*, Feste Boyen. Pismo Towarzystwa Miłośników Twierdzy Boyen, z. 1, 2002, ss. 31-42;
2. toż w nieco zmienionej wersji jako *Las w wierzeniach Prusów*, w: *Las w kulturze polskiej*, II, red. W. Łysiak, Poznań 2002, ss. 575-583;
3. *Casus Giżycko. Przyczynek o kulturze na prowincji lat pięćdziesiątych*, Feste Boyen. Pismo Towarzystwa Miłośników Twierdzy Boyen, z. 1, 2002, ss. 49-51;
4. *O świętym Wojciechu raz jeszcze*, KMW, 2002, nr 2, ss. 261-286;
5. *Uwagi do recenzji prof. Elżbiety Kowalczyk*, KMW, 2002, nr 3, ss. 455-461;

6. *Przemiany osadnicze okręgu piskiego w latach 1466-1525*, Znad Pisy, nr 10, 2001 [druk 2002], ss. 27-52;

7. *Uwagi o migracjach ludności między Rzeczypospolitą a Prusami Krzyżackimi i Książęcymi (XV-XVIII w.)*; w: *Między Zachodem a Wschodem. Studia z dziejów Rzeczypospolitej w epoce nowożytnej*, Toruń 2002, ss. 235-249;

8. *Drogi zaniku Prusów (XII-XVII w.)*, *Studia Angerburgica*, t. 7, 2002, ss. 7-20,

9. *Wizna na pograniczu polsko-pruskim w czasach Bolesława Kędzierzawego*, w: *Pogranicze polsko-pruskie i krzyżackie*, red. K. Grażawski, Włocławek-Brodnica 2003, ss. 255-276,

10. *Rozwój osadnictwa w starostwie piskim w czasach księcia Albrechta (1525-1568)*, Znad Pisy, nr 11, 2002 [druk 2003], ss. 32-48.

11. *Kronika miasta Dąbrówna*, zebrana przez rektora Chrystiana Beniamina Bocka, opracowanie i wstęp, Warszawa-Dąbrówno 2003, ss. 148,

Monografie:

Kolonizacja „Wielkiej Puszczy” (do 1568 roku) – starostwa piskie, elckie, straduńskie, zelkowskie i węgoborskie (węgorzewskie), Olsztyn 2002 [druk 2003], ss. 237

Recenzje:

1. rec. *Wizytacja diecezji sambijskiej z 1569 roku*, Toruń 2001, KMW, 2002, nr 4, ss. 591-594,

2. rec. *Ewangelicy na Warmii i Mazurach. Dzieje i współczesność*, Olsztyn 2001, Masovia, t. 5, 2002 [druk 2003], ss. 223-225,

3. rec. *Z. Mazur, Giżycko. Święty Brunon wpisany w historię miasta*, Giżycko 2001, Masovia, t. 5, 2002 [druk 2003], ss. 225-228,

4. rec. *Historia Prus. Narodziny – mocarstwo – obumieranie*, opracowanie zbiorowe pod redakcją Bogdana Wachowiaka, t. I: *Dzieje Brandenburgii-Prus. Na progu czasów nowożytnych (1500-1701)*, Bogdan Wachowiak przy współudziale Andrzeja Kamieńskiego, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2001, KMW, 2003, nr 3, ss. 394-397.

V. Prace redakcyjne.

1. *Feste Boyen. Pismo Towarzystwa Miłośników Twierdzy Boyen*, z. 1, 2002, ss. 69,

2. red. *Masovia. Pismo poświęcone dziejom Mazur*, t. 5, 2002 [druk 2003]; ss. 264,

3. red. *Feste Boyen. Pismo Towarzystwa Miłośników Twierdzy Boyen*, z. 2, 2003, ss. 69
4. red. *Feste Boyen. Pismo Towarzystwa Miłośników Twierdzy Boyen*, z. 3, 2003, ss. 64,
5. M. Biskup, *Studium historyczno-urbanistyczne miasta Giżycka*, opracowanie w: *Feste Boyen*, z. 2, 2003, ss. 19-33,
6. H. Meye, *Z dziejów twierdzy Boyen*, tłumaczenie i opracowanie w: *Feste Boyen*, z. 2, 2003, ss. 39-46,
7. *Fortyfikacje jako atrakcje turystyczne. Materiały z międzynarodowej konferencji naukowej. Giżycko 11-13 X 2002*, redakcja, Giżycko 2003, s. 192,
8. *Kronika parafii ewangelickiej w Rynie w Prusach Wschodnich...*, opracowanie i wstęp wspólnie z Grzegorzem Jasińskim, Warszawa-Dąbrówno 2003, ss. 170

VI. Sesje naukowe, odczyty.

1. *Wizna na pograniczu polsko-pruskim w czasach Bolesława Kędzierzawego*, na konferencji *Pogranicze polsko-pruskie i krzyżackie*, Górzno 1-2 czerwca 2002,
2. *Drogi zaniku Prusów (XII-XVII w.)*, na konferencji *Obcy wśród obcych – swojacy wśród swoich*, Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie, Węgorzewo 16 listopada 2002 r,
3. *Podziały administracyjne Sambii w czasach księcia Albrechta (1525-1568)*, na konferencji *Prusy i Inflanty między średniowieczem i nowożytnością. Państwo – Społeczeństwo – Kultura*, UMK Toruń, Towarzystwo Naukowe w Toruniu, Toruń 12-13 grudnia 2002,
4. *Pruskie związki terytorialno-osadnicze w dorzeczu środkowej Łyny w XIII wieku*, na konferencji *650-lecie Olsztyna – zanim powstało miasto*, UWM i OBN, Olsztyn 25 września 2003
5. *Uwagi o nazwach miejscowości w powiecie giżyckim*, na konferencji *Onomastyka regionalna ze szczególnym uwzględnieniem Warmii i Mazur*, UWM i OBN, Olsztyn 20-21 listopada 2003 r.
6. *O nowej tożsamości na Mazurach*, komunikat poza programem na konferencji *Aussöhnung zwischen Deutschen und Polen. Lokale und regionale Initiativen*, Academia Baltica, Malente 28-30 marzec 2003
7. *Dzieje plemion pruskich* odczyt, na warsztatach LO nr 5 z Olsztyna pt. *Warmia i Mazury – świadkowie różnych kultur*, Stare Jabłonki, 28 listopada 2003

VII. Inne prace (popularyzacja, upowszechnianie)

1. Kierowanie Archiwum Mazurskim w Giżycku (placówka naukowo-kulturalna przy Stowarzyszeniu Wspólnota Mazurska) – prowadzi działalność wydawniczą, popularyzatorską i dokumentującą przeszłość oraz współczesne przemiany na Mazurach.
2. Zorganizowanie międzynarodowej konferencji naukowej pt. *Problemy i doświadczenia samorządów lokalnych w Polsce (na przykładzie Mazur) i w innych krajach postkomunistycznych*, Giżycko 17—18 maja 2002, przy współpracy z Fundacją Naumanna i Prywatną Wyższą Szkołą Zawodową w Giżycku.
3. Organizacja międzynarodowego seminarium naukowego pt. *Gdzie kończy się kultura, tam znajdziesz Mazurę? Wo sich aufhört die Kultur, beginnt zu leben der Masur?*, Giżycko 19-23 września 2002 r., przy współpracy z Akademią Baltica z Lubeki, OBN-em i PWSZ w Giżycku.
4. Zorganizowanie ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. *Fortyfikacje jako atrakcje turystyczne*, Towarzystwo Miłośników Twierdzy Boyen, prywatna Wyższa Szkoła Zawodowa w Giżycku, Giżycko, 11-13 października 2002,
5. Zorganizowanie ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. *Fortyfikacje – Twierdza Boyen. Seminarium poświęcone pamięci Krzysztofa Biskupa*, Towarzystwo Miłośników Twierdzy Boyen, Giżycko, 19 września 2003 r.

VIII. Przynależność do stowarzyszeń historycznych i naukowych.

1. Polskie Towarzystwo Historyczne
2. Towarzystwo Naukowe im. Wojciecha Kętrzyńskiego Olsztynie, członek zarządu, wiceprzewodniczący Komisji Historycznej.
3. Verein für Familienforschung für Ost - und Westpreussen, Hamburg.
4. Augustowsko - Suwalskie Towarzystwo Naukowe.

dr Danuta Bogdan

I. Temat badawczy: 1. *Samorząd warmiński w XVI-XVIII w.*, 2. *Polskie wpływy kulturalne w Królewcu w XVI – XVIII w.*

II. Zaawansowanie pracy: kwerenda archiwalna Archiwum Diecezji Warmińskiej w Olsztynie oraz kwerenda biblioteczna.

IV. Publikacje.

1. *Sejmik warmiński w latach 1660-1772*, w: *Prusy i Inflanty między średniowieczem a nowożytnością. Państwo – społeczeństwo- kultura.* red. B. Dybaś, D. Makieła, Toruń 2003, ss.139- 158.

III. Sesje konferencje, odczyty.

1. Referat: *Czy istniała elita kulturalna na Mazurach? Rola Uniwersytetu Królewieckiego w kształtowaniu elit mazurskich w XVI – XVII wieku* na sesji naukowej Giżycko IX 2002 *Gdzie się kończy kultura można spotkać Mazura.* (przygotowany do druku),

2. Referat *Sejmik Warmiński 1660 –1772* na konferencji naukowej *Prusy i Inflanty między średniowieczem i nowożytnością. Państwo – Społeczeństwo – Kultura*, Toruń 12-13 XII 2002. (przygotowany do druku),

3. Referat pt. *Pobył Johanna Gottfrieda Herdera na Uniwersytecie w Królewcu w latach 1762-1764* (w druku KMW), Olsztyn – Morąg, 16 – 17 października 2003,

4. Referat pt. *Między pobożnością a zabawą. Świątowanie na Warmii w XVI – XVIII wieku*, Olsztyn, 22 października 2003 (w druku).

Recenzje

1. Recenzja edycji źródłowej przygotowanej przez J. Wijaczkę *Wizytacja biskupstwa sambijskiego z 1569 r.*, Towarzystwo Naukowe w Toruniu, Fontes 90, Toruń 2001, Rec. Komunikaty Mazursko – Warmińskie, 2002, nr 4,
2. Recenzja edycji źródłowej ks. A. Szorca „Ignacy Krasicki na Warmii 1766-1772” (Komunikaty Mazursko – Warmińskie 2003, nr 3, ss.397-400).

W przygotowaniu:

- Inwentarz zamku jeziorańskiego z 1602 roku,
- praca nad monografią „Samorząd warmiński w XVI – XVIII w.”,
- praca nad edycją testamentu wójta krajowego Krzysztofa Pfaffa z 1609r.

V. Inne prace (popularyzacja, upowszechnianie)

Prowadzenie warsztatów na temat „Prusy Książęce 1525–1656”, Międzynarodowe Centrum Spotkań Młodzieży „Camp Rodowo”, 29. IX 2003 r.

dr Grzegorz Jasiński

I Temat badawczy: 1. *Marcin Gerss – życie i działalność*, 2. *Słownik postaci pastorów mazurskich XIX wieku.*

Zakończył również pracę nad tematem (rozprawą habilitacyjną) *Kościół ewangelicki na Mazurach w XIX wieku (1817–1914)*, (30 arkuszy autorskich).

II. Publikacje

1. *Geschichte des Protestantismus in Polen. Archivführer/Dzieje protestantyzmu w Polsce. Przewodnik archiwalny*. Bearbeitet von Elżbieta Alabrudzińska, Grzegorz Jasiński, Hanna Krajewska im Verein mit Olgierd Kiec und Joachim Rogall, Toruń 2001 [druk: 2002], ss. 463,
2. *Kościół ewangelicki na Mazurach w XIX wieku (1817–1914)*, Ośrodek Badań Naukowych, Olsztyn 2003, ss. 501, mapa.
3. Albert Sapatka, *Kronika parafii ewangelickiej w Rynie w Prusach Wschodnich ułożona przez proboszcza ryńskiego ... z okazji jubileuszu 300-lecia istnienia tutejszego kościoła (1604-1904)*, tłum. Małgorzata Szymańska-Jasińska, oprac. i wstęp Grzegorz Białuński, Grzegorz Jasiński, Warszawa-Dąbrówno 2003, ss. 165, il.

Artykuły

1. *Samorząd w Prusach Wschodnich w XIX wieku*, Masovia, t. 5, 2002, s. 141—150 (druk: 2003).
2. *Wizytacja radcy królewieckiego konsystorza Hermanna Pelki w Westfalii i Nadrenii w 1898 roku. Część I*, Zapiski Historyczne, t. LXVII, 2002, z. 3-4, s. 163-175 (druk: 2003); *Część II*, Zapiski Historyczne, t. LXVIII, 2003, z. 1, s. 113-128.
3. *Kościół Ewangelicko-Augsburski i jego wierni na Mazurach w latach 1945-1956*, w: *Kościół zakładnikami czasów. Kościoły protestanckie Niemiec i Polski w XX wieku. Z prac Komisji Historii Kościoła PRE i EDK 1989-1999*, red. Bernd Krebs, Andrzej Wójtowicz, Warszawa 2003, s. 215-224.
4. *Kościół ewangelicki w Olsztynie w XIX wieku; Olsztyn w okresie I wojny światowej*, w: *Olsztyn 1353–2003*, red. Stanisław Achremczyk, Władysław Ogrodziński, Olsztyn 2002, s. 260–272; 287–291.
5. *Kościół i sekty protestanckie*, w: *Historia Pomorza*, t. IV (1850–1918), cz. 2: *Polityka i kultura*, pod red. Stanisława Salmonowicza, Toruń 2002, s. 506–524.
6. *Spoleczność mazurska w ramach ewangelickiego Kościoła unijnego w Prusach Wschodnich*, Studia Angerburgica, t. 7, 2002, s. 33–66.

7. *Ewangelickie Towarzystwo Robotnicze w Szczytnie-Bartnej Stronie*, Rocznik Mazurski, t. VI, 2002, s. 64–68.

Recenzje:

1. Gerhard Brandtner, Ernst Vogelsang, *Die Post in Ostpreußen. Ihre Geschichte von den Anfängen bis ins 20. Jahrhundert*, Lüneburg 2000, Komunikaty Mazursko-Warmińskie, 2002, nr 1, s. 101–103.

2. Andrzej Sakson, *Stosunki narodowościowe na Warmii i Mazurach 1945–1997*, Poznań 1998, Zapiski Historyczne, t. LXVII, 2002, s. 214–217.

3. *Ewangelicy na Warmii i Mazurach. Dzieje i współczesność*, pod red. E. Kruka, Rocznik Mazurski, t. VI, 2002, s. 143–145,

4. Erwin Kruk, *Ewangelicy w Olsztynie*, Olsztyn 2002, Posłaniec Warmiński, 2002, nr 18 z 15 IX, s. 8.

5. Andreas Kossert, *Preussen, Deutsche oder Polen? Die Masuren im Spannungsfeld des ethnischen Nationalismus 1870-1956*, Zapiski Historyczne, t. LXVII, 2002, z. 3-4, s. 236-240 (druk: 2003).

Artykuły popularne:

1. *Elity mazurskiego miasteczka w II połowie XIX wieku na przykładzie Giżycka, Feste Boyen*. Pismo Towarzystwa Miłośników Twierdzy Boyen, 2002, z. 1, s. 43–48.

Prace redakcyjne:

1. Redakcja naukowa: Edward Martuszewski, *Die Polnische Sprachfrage in Preußen Gustawa Gizewiusza jako źródło do badań nad germanizacją szkolnictwa mazurskiego w pierwszej połowie XIX wieku*, Olsztyn 2001 [druk: 2002], ss. 270.

2. Redakcja naukowa: Ryszard Otello, *Problemy narodowościowe w Kościele ewangelickim na Mazurach w latach 1918–1945*, Ośrodek Badań Naukowych, Olsztyn 2003 [20 arkuszy wydawniczych, w druku].

3. *Rocznik Mazurski* t. VI, 2002 (przewodniczący komitetu redakcyjnego).

4. *Rocznik Mazurski*, t. 7, 2003 (członek komitetu redakcyjnego).

III. Sesje, konferencje, odczyty

1. *Problemy i doświadczenia samorządów lokalnych w Polsce (na przykładzie Mazur) i w innych krajach postkomunistycznych*, Giżycko 17–18 maja 2002, ref.: *Samorzady w Prusach Wschodnich w XIX i XX wieku (do 1945 r.)*.
2. *Pietismus als europäisches Phänomen*, Praga 15–19 IX 2002, ref.: *Pietismus in Polen*.
3. *Gdzie kończy się kultura, tam znajdziesz Mazurę? Kultura na terenach Mazur w XVI–XX wieku*, Giżycko, 20–23 IX 2002, ref.: *Działalność oświatowo-kulturalna ewangelickich duchownych w Prusach Wschodnich w XIX–XX wieku*.
4. *Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich – cz. VII: Biografie*, Olsztynek 10 X 2002, ref.: *Uwagi do biografistyki duchowieństwa ewangelickiego na Mazurach*.
5. *Obcy wśród obcych – Swojacy wśród swoich. Problemy i ścieżki kształtowania się społeczności lokalnych*, Węgorzewo 16 XI 2002, ref.: *Mazurzy w ramach Kościoła ewangelicko-unijnego w XIX wieku – tolerowana odrębność czy dążenie do asymilacji?*
6. *Prusy Wschodnie krainą wielkich migracji*, Olsztyn 2 XIII 2002, ref.: *Wychodźstwo Mazurów do zachodnich Niemiec w drugiej połowie XIX wieku*.
7. *„Wypędzeni, przypędzeni...”*. *Kształtowanie się nowego społeczeństwa na Warmii i Mazurach w latach 1945–1949*, Olsztyn 12 XI 2003, ref.: *Polscy czy niemieccy ewangelicy? Kościół ewangelicko-augsburski wobec wiernych na Mazurach po 1945 roku*.

Członek Towarzystwa Naukowego im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie.

dr hab. Bohdan Łukaszewicz

I. Temat badawczy: Funkcjonowanie systemu stalinowskiego na Warmii i Mazurach

II. Publikacje.

- *Harcerska Organizacja Podziemna „Iskra” w świetle zeznań śledczych Wiesława Kazberuka*, Komunikaty Mazursko-Warmińskie, 2002, nr 4 (238), ss. 553—587

- *Wojskowe prokuratury rejonowe w systemie represji stalinowskich w latach 1946—1955 (na przykładzie województwa olsztyńskiego)* w: *Od Franciszka Józefa do małych ojczyzn. Tom poświęcony pamięci Zbigniewa Frasa*, pod red. Marka Górnego, Acta Universitatis Wratislaviensis No 2363, Historia CLIV, Wrocław 2002, ss. 159—167

- *Wspomnienia i relacje jako świadectwa najnowszej historii*, w: *Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich. Świadectwa przeszłości*, praca zbiorowa pod red. Stanisława Achremczyka, Olsztyn 2002, ss. 56—62.

Olsztyn w Polsce Ludowej 1945—1989, w: *Olsztyn 1353—2003*, Olsztyn 2003, s. 402—502.

IV. Opracowania nie przeznaczone do druku:

- recenzja rozprawy doktorskiej Jerzego Czołgoszewskiego *Więziennictwo okresu stalinowskiego na Warmii i Mazurach w latach 1945—1956*, Olsztyn 2002, ss. 525 – dla Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego,

- dla Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie: *Kalendarium Olsztyna 1353 – 2003* – objętość 2 ark. wydawniczych.

V. Sesje, konferencje, odczyty

- *Stalinizm w Polsce*. Dyskusja panelowa. Organizator: Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego – Olsztyn 18 czerwca 2002 r,

- *Transfer ludności polskiej z Wileńszczyzny na Warmię i Mazury po drugiej wojnie światowej* - sesja naukowa „Wypędzeni, przypędzeni... Kształtowanie się nowego społeczeństwa na Warmii i Mazurach w latach 1945 – 1949”, Olsztyn 12 listopada 2003 r. Organizatorzy: Instytut Pamięci Narodowej, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych.

VI. Inne prace

- sekretarz Komitetu Okręgowego Olimpiady Historycznej,
- członek Komisji Dyscyplinarnej Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego,
- członek Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego,
- członek Dwustronnej Polsko-Litewskiej Komisji ds. problemów nauczania historii,
- recenzent w kolokwium habilitacyjnym dr. Grzegorza Straucholda (*Myśl zachodnia i jej realizacja w Polsce Ludowej 1945 – 1957*) Instytut Historyczny, Wrocław 15 października 2003 r.,
- członek Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego (do 20. IX 2003 r.),

dr Ryszard Tomkiewicz

I. Temat badawczy: 1. *Życie codzienne mieszkańców Olsztyna 1945 – 1956,* 2. *Elity władzy Warmii i Mazur 1945 – 1989.*

II. Stan badań.

W roku 2003 zakończono prace nad tematem związanym z życiem codziennym mieszkańców powojennego Olsztyna. Przygotowana książka (30 ark.)

Równocześnie prowadzono badania dotyczące elit władzy w województwie olsztyńskim w latach: 1945-1956. Wykorzystując dotychczasowe wyniki dokonań historyków i socjologów dalsze badania skoncentrowano się na kwerendzie w Zbiorach Specjalnych Ośrodka Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie oraz w Archiwum Państwowym w Olsztynie. Dzięki dotacji uzyskanej z Komitetu Badań

Naukowych, w listopadzie 2002 r. przeprowadzono wstępną kwerendę archiwalną do tego tematu w Archiwum Akt Nowych w Warszawie.

Ponadto w roku 2003 zbierano materiały do publikacji na temat powojennych dziejów powiatu szczycieńskiego i giżyckiego. Przeprowadzono wstępną kwerendę w Archiwum Państwowym w Olsztynie oraz dokonano analizy publikacji prasowych (z lat 1945 – 1989) dotyczących tematu.

Książki mają odnosić się do bardzo wielu zagadnień.

Prowadzono też badania na temat: Zarządzanie Olsztynem przez polską administrację w kwietniu i maju 1945 roku oraz na temat zobowiązań produkcyjnych podejmowanych w olsztyńskich zakładach pracy w pierwszej połowie lat pięćdziesiątych.

III. Prace opublikowane bądź złożone do druku

1. *Życie codzienne mieszkańców powojennego Olsztyna 1945— 1956*, Olsztyn 2003, s. 420,
2. *Reakcja lokalnych władz województwa olsztyńskiego na klątwę watykańską z 1949 r.* , KMW, 2002, nr 3, s. 407—418,
3. *Kształtowanie społeczeństwa w powojennym Węgorzewie*, Studia Angerburgica, Węgorzewo 2002, t. 7. Materiały z konferencji, s. 83-98,
4. R. Skobelski, *Ziemie zachodnie i północne w okresie realizacji planu sześcioletniego. 1950-1955*, Zielona Góra 2002, s. 202, wyd. Redakcja Wydawnictw Humanistyczno-Społecznych Uniwersytetu Zielonogórskiego, KMW 2002, nr 4.
5. *W trosce o ład i porządek. Projekt obozu pracy przymusowej w Nidzicy z 1945 roku*, Rocznik Mazurski, 2002, nr 6, s. 94-97,
6. *Między teorią a praktyką. Samorząd terytorialny w PRL, Masovia* [artykuł złożony do druku]
7. *Z dziejów życia kulturalno – oświatowego powojennego Szczytna (1948–1950)*, Rocznik Mazurski, 2003, nr 7, s. 86 – 90.
8. *Wymiana pieniędzy z jesieni 1950 r. w województwie olsztyńskim*, Komunikaty Mazursko–Warmińskie, 2003, nr 3, s. 355 – 362.
9. Artykuł *O działalności Komisji Ustalania Nazw Miejscowych i Obiektów Fizjograficznych na terenie Warmii i Mazur.*

IV. Sesje, konferencje, odczyty.

1. *Między teorią a praktyką. Samorząd terytorialny w PRL*, odczyt wygłoszony w czasie międzynarodowego seminarium: *Problemy i doświadczenia samorządów lokalnych w Polsce (na przykładzie Mazur) i w innych krajach postkomunistycznych*, Giżycko, 17-18 maja 2002 r.
2. *Kształtowanie się nowego społeczeństwa powojennego Węgorzewa*, odczyt wygłoszony w czasie konferencji: „Obcy wśród obcych – swojacy wśród swoich”, Węgorzewo, 16 listopada 2002 r
3. *Sytuacja ludności niemieckiej i przesiedlonej z innych terenów w Olsztynie po zakończeniu działań wojennych*, organizator: Dom Współpracy Polsko – Niemieckiej w Opolu oraz Olsztyńskie Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej „Dom Kopernika”. Odczyt w ramach projektu *Historia lokalna*, Olsztyn, 7 kwietnia 2003 r.,
4. *Ludność niemiecka w Olsztynie w roku 1945*. Odczyt w czasie XII spotkania Stowarzyszenia Mazurskiego, Krutyń, 23 maja 2003,
5. *Działalność Komisji Ustalania Nazw Miejscowych i Obiektów Fizjograficznych na terenie Warmii i Mazur*. Odczyt w czasie sesji *Onomastyka regionalna ze szczególnym uwzględnieniem Warmii i Mazur*, Olsztyn, 20 listopada 2003 r.

Inne prace

- udział w jury XXVIII i XXIX Olimpiady Historycznej,
- sekretarz Komisji Rewizyjnej Olsztyńskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa.

mgr Jerzy Kielbik

I.   **Temat**   **badawczy:**   **Życie**   **codzienne**
w miasteczkach warmińskich XVI-XVIII wieku.

II. Stan badań.

Rok 2002 poświęcono na kwerendę archiwalną w zasobach Archiwum Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie. Badania te uzupełniono o kwerendę biblioteczną.

W roku 2003 kontynuowano podjęte prace nad tematem Miasta warmińskie w latach 1466-1772. Zawansowanie badań zaowocowało otworzeniem na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego przewodu doktorskiego. Poświęcono ten czas na kwerendę archiwalną w zasobach Archiwum Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie oraz Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz w Berlin-Dahlem, gdzie udałem się dzięki stypendium Towarzystwa Naukowego im. Wojciecha Kętrzyńskiego.

III. Publikacje

Artykuły:

1. Ustawa krajowa biskupa Adama Stanisława Grabowskiego z 4 lipca 1766 roku, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*, 2002, nr 2, s. 213–240.
2. Ankieta dobromiejska, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*, 2002, nr 4, s. 527–533.
3. Życie codzienne w świetle przepisów ustawy krajowej z 4 lipca 1766 roku, [w:] *Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich*, pod red. S. Achremczyka, Olsztyn 2002, s. 149–157.
4. Komornictwa kapitulne wobec reformy społeczno-gospodarczej z 1766 roku, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*, 2003, nr 2, s. 221–235.

Recenzje, omówienia

Między barokiem a oświeceniem. Obyczaje czasów saskich, praca zbiorowa pod red. Krystyny Stasiewicz i Stanisława Achremczyka, Olsztyn 2000, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*, 2002, nr 3, s. 463–471.

Inne

Sprawozdanie z sesji „Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich”, *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*, 2003, nr 1, ss.113–115.

Złożone do druku

- Olsztyn w latach 1918—1939. Życie codzienne mieszkańców miasta w świetle „Gazety Olsztyńskiej”

IV. Konferencje, sesje, odczyty

1. Tomasz Szczepański. Duchowny i urzędnik, Olsztynek, 10 października 2002 sesja z cyklu Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich.
2. Ustawa krajowa biskupa Adama Stanisława Grabowskiego z 4 lipca 1766 roku, Olsztyn, 16 kwietnia 2002, odczyt zorganizowany przez Katedrę Historii Warmii i Mazur UWM.
3. Olsztyńskie obchody świąt i uroczystości rocznicowych w świetle doniesień „Gazety Olsztyńskiej” z lat 1918-1939, 22 października 2003 sesja z cyklu „Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich”,
4. Dzieje Olsztyna odczyt wygłoszony w Gimnazjum nr 2 w Olsztynie 19 lutego 2003 roku,
5. Konstytucja 3 Maja odczyt wygłoszony w Gimnazjum w Lubominie 12 maja 2003 roku.

Członek Towarzystwa Naukowego im. Wojciecha Kętrzyńskiego.

mgr Małgorzata Sztaberska

Pracę w Ośrodku Badań Naukowych rozpoczęła 1 maja 2003 roku (po uprzednim odbyciu 3 – miesięcznego stażu).

Podstawowym celem było w tym okresie przygotowanie i wstępny przegląd literatury na temat *Struktura narodowościowa Obwodu Kaliningradzkiego po roku 1945*. Do najistotniejszych efektów tychże przygotowań należy zaliczyć:

- sporządzenie wstępnej bibliografii, obejmującej zarówno polsko, jak i rosyjskojęzyczne publikacje,

- przegląd prasy kaliningradzkiej (przede wszystkim znajdującej się w zbiorach Ośrodka *Kaliningradzkiej Prawdy*) za lata 1992 – 1995, tematyczny przegląd prasy polskiej,
- przegląd internetowych publikacji (dostępnych na stronie internetowej *Państwowego Uniwersytetu Kaliningradzkiego*) dotyczących historii Obwodu,
- przegląd zawartości biuletynu *Obwód Kaliningradzki* (począwszy od roku 1994),
- przegląd znajdujących się w zbiorach biblioteki Ośrodka *Materiałów Ośrodka Studiów Wschodnich*.

Równolegle, w ramach kontynuacji zainteresowań XIX wiekiem przeprowadzono, w Zbiorach Mikrogilmów Bkbloteki Narodowej w Warszawie, wstępną kwerendę dotyczącą tematu *Obraz Prus Wschodnich w prasie warszawskiej i pamiętnikarstwie polskim II połowy XIX wieku i początków wieku XX*.

I. Publikacje

1. Recenzja *Masovia. Pismo poświęcone dziejom Mazur*, Komunikaty Mazursko – Warmińskie, 2003, nr 3, s. 383—385,
2. Sprawozdanie z jubileuszu 75 – lecia urodzin prof. Janusza Jasińskiego: KMW, 2003, nr 4, s. 623—625,
4. W przygotowaniu: artykuł *Życie mieszkańców XIX – wiecznych ziem pruskich w świetle prasy warszawskiej II połowy XIX wieku* oraz omówienie zawartości biuletynu *Obwód Kaliningradzki*.

II. Konferencje, spotkania, odczyty

- uczestnictwo w konferencji naukowej *Dni dziedzictwa Warmii*, która odbyła się w d. 18 – 19 września 2003 r. w Lidzbarku Warmińskim (sprawozdanie z tejże),
- uczestnictwo w *Dniach Otwartych Archiwum Państwowego w Olsztynie* (10 –11 października 2003 r.) „Poznaj historie rodziny i swojej małej ojczyzny”.
- referat „Życie codzienne mieszkańców Prus Wschodnich w świetle prasy warszawskiej II połowy XIX wieku i początków wieku XX”, konferencja z cyklu *Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich*, Olsztynek, 22 października 2003 r.

III. Z działalności pozanaukowej

- cotygodniowe dyżury w bibliotece Ośrodka,
- zapoznanie z pracą sekretariatu – zastępstwo.

mgr Marcin Wakar

I. Temat badawczy: *Spółeczny ruch kulturalny na Warmii i Mazurach 1956—1989. Działalność Stowarzyszenia Spółeczno –Kulturalnego „Pojezierze”.*

II. Konferencje, spotkania, odczyty

- „Johann Gottfried Herder. 1803 – 2003 w dwusetną rocznicę śmierci.”
- „Herder i filozofia XVIII i XIX w.”
- „Olsztyn 650-lat. Zanim powstało miasto.”
- „Wypędzeni, przypędzeni... Kształtowanie się nowego społeczeństwa na Warmii i Mazurach w latach 1945 – 1949”

III. Publikacje

- „*Olsztyn 650-lat. Zanim powstało miasto.*” *Sprawozdanie z sesji naukowej* – Komunikaty Mazursko – Warmińskie, 2004 nr 4, s.615 – 617
- *Wielowiekowa tradycja – historia polskich kalendarzy na Warmii i Mazurach* – Kalendarz Olsztyna na rok 2004, s. 258 - 261.

IV. Popularyzacja historii

1. *Cygara nad Olsztynem* (przypomnienie historii lotniska sterowców w Dywitach) – Gazeta Wyborcza Olsztyn nr 218 z 18.09.2003, s. 2

2. *Zapowiedzi. Jutro* (zaproszenie na sesję naukową „*Olsztyn 650-lat. Zanim powstało miasto.*” Gazeta Wyborcza Olsztyn nr 223 z 24.09.2003, s. 4
3. *Mapa z Księgi* (zapowiedź mapy Olsztyna z 1904 r. i historia księgi Szpitala Mariackiego) - Gazeta Wyborcza Olsztyn nr 223 z 24.09.2003, s. 2
4. *Kalendarium Olsztyna. Jak nie dżuma, to przemarsz wojska.* (Od pradziejów do 1904 r.) – Na odwrocie planu Olsztyna z 1904 r., dodatek specjalny do Gazety Wyborczej Olsztyn nr 224 z 25.09.2003
5. *Archiwum pełne skarbów* (Tekst mówiący o zbiorach Archiwum Archidiecezji Warmińskiej, Kronice Szpitala Mariackiego, planie Olsztyna z 1904 r. i jego autorze: Balthazarze Osterze) - Na odwrocie planu Olsztyna z 1904 r., Dodatek specjalny do Gazety Wyborczej Olsztyn nr 224 z 25.09.2003
6. *Johann Gottfried Herder* (życiorys) - Gazeta Wyborcza Olsztyn nr 229 z 01.10.2003, s. 2
7. *Pamięci filozofa* (opis międzynarodowej konferencji filozoficznej „Herder i filozofia XVIII i XIX w.”) - Gazeta Wyborcza Olsztyn nr 229 z 01.10.2003, s. 2
8. *Cmentarz św. Józefa* (historia cmentarza w związku z akcją "ratujmy cmentarze") - Gazeta Wyborcza Olsztyn nr 237 z 10.10.2003, s. 2
9. *Krótko* (zaproszenie na konferencję „Johann Gottfried Herder. 1803 – 2003 w dwusetną rocznicę śmierci.”) - Gazeta Wyborcza Olsztyn nr 242 z 16.10.2003, s. 4
10. *Powstanie Królestwa Pruskiego i powolna agonია Rzeczypospolitej* (tekst zapowiadający publikację mapy Prus z 1733 r.) - Gazeta Wyborcza Olsztyn nr 252 z 28.10.2003, s. 2
11. *Kalendarium Dziejów. Od Prusów do Prus.* (Od pradziejów do 1733 r.) – Na odwrocie mapy Prus z 1733 r., dodatek specjalny do Gazety Wyborczej Olsztyn nr 254 z 30.10.2003 r.
12. *Kartograf królewski.* (Tekst o kartografii XVIII w. i autorze mapy Prus z 1733 r. – Mateuszu Seuterze) - Na odwrocie mapy Prus z 1733 r., dodatek specjalny do Gazety Wyborczej Olsztyn nr 254 z 30.10.2003 r.
13. *Powstanie Królestwa Pruskiego i powolna agonია Rzeczypospolitej.* - Na odwrocie mapy Prus z 1733 r., dodatek specjalny do Gazety Wyborczej Olsztyn nr 254 z 30.10.2003 r.
14. *Losy Warmii w pierwszej połowie XVIII w.* - Na odwrocie mapy Prus z 1733 r., dodatek specjalny do Gazety Wyborczej Olsztyn nr 254 z 30.10.2003 r.
15. *Spisujcie swoje pamiętniki* (wywiad z prof. Stanisławem Achremczykiem na temat poszerzania zbiorów specjalnych OBN) - Gazeta Wyborcza Olsztyn nr 279 z 01.12.2003, s. 4
16. *Błogosławiony z dawnego Olsztyna* (prezentacja sylwetki bp. Maksymiliana Kallera i jego postawy wobec Polaków) Gazeta Wyborcza Olsztyn nr 283 z 05.12.2003, s. 5

V. Działalność pozanaukowa

Dyżury w bibliotece naukowej OBN.

Pracownia Badań nad Współczesnością

Prace indywidualne

dr hab. Bożena Domagała

Temat badawczy: 1. *Jakiej cywilizacji potrzebują Warmia i Mazury?* – zadanie badawcze realizowane w ramach Towarzystwa Naukowego im. W. Kętrzyńskiego (realizacja: rok 2003)

2. *Ukraiński ruch narodowy w Polsce północnej.*

II. Publikacje

1. *O procesie zadomowienia na Warmii i Mazurach po 1945*, w: *Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich. Świadectwa przeszłości*, pod red. S. Achremczyka, Olsztyn 2002, s. 186—198.

2. *Etniczność jako forma kapitału społecznego. Na przykładzie Warmii i Mazur*, w: *Świat po 11 września 2001 roku*, pod red. K. Gładkowskiego, Olsztyńskie Studia Politologiczne, Olsztyn 2003, s. 355 – 361,

III. Sesje, konferencje, odczyty

1. *Literatur, Grenze, Erinnerungsraum. Polish-deutsch-nordisches Symposium*, Szczecin-Pobierowo 5-8.09.2002, referat: Paradoxa des Gedächtnisses, also über die deutsche Frage in Ermland und Masuren in der Meinung der Redakteure der lokalen Presse (oddane do druku),

2. *Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich. Biografistyka*. Olsztynek 10.X. 2002 referat: Metoda biograficzna w socjologii (źródło i metoda),

3. *O niektórych problemach regionalizacji w Polsce (na przykładzie Warmii i Mazur)* – referat wygłoszony na XII Sympozjum Sekcji Antropologii Społecznej PTS: „My i inni – wzory życia w Polsce i Europie w przededniu integracji”, Warszawa, 18 września 2003.

Recenzje

M. Wagner, *Wir waren alle Fremde*” złożone do druku „Masovia”

IV. Inne

Praca w Komisji Nagrody im. W. Kętrzyńskiego, Towarzystwa Naukowego im. W. Kętrzyńskiego.

Konferencje 2002— 2003

V Olsztyńska Konferencja Naukowa *Między Barokiem a Oświeceniem. Sarmacki konterfekt*

.

Organizatorzy:

Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie, Towarzystwo Naukowe im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie, Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Olsztyn, 18—20 września 2002.

Referaty:

- dr Cieszyńska Beata (Toruń) – *Konterfekty Polski i Polaków w satyrze angielskiej przełomu XVII i XVIII wieku*
- dr Dumanowski Jarosław (Toruń) – *Rzeczy i ludzie. Sylwetki sarmackich konsumentów*
- prof. dr hab. Kotarska Jadwiga (Gdańsk) – *Wizerunek sarmackiej młodej pary*
- dr Palkij Henryk (Kraków) – *Wizerunek senatora w systemie wartości w okresie saskim*

- dr hab. Poraziński Jarosław (Toruń) – *Konterfekty królów-wojowników. Literackie i artystyczne wizerunki (?) Augusta II, Karola XII i Piotra I*

- mgr Potoniec Patrycja (Toruń) – *Od chama do pana – obraz plebejusza w oczach szlachcica (Walerian Nekanda Trepka „Liber generationis plebeanorum”)* - dr hab. Obremski Krzysztof (Toruń) – *Ksieni Teresa Chreptowiczówna – wzór osobowy „panny*

przełożonej”

- dr hab. Roszak Stanisław (Toruń) – *„Pan Podstoli” i „pan Cześnik”. Dydaktyczny wzorzec a rzeczywistość oświeconego sarmaty*

- prof. dr hab. Buchwald-Pelcowa Paulina (Warszawa) – *Ambicjonalne spory uczonych mężów*

- prof. dr hab. Czyż Antoni (Warszawa) – *Dama i poetka. W kręgu Antoniny Niemiryczowej*

mgr Krajnik Agnieszka (Golub-Dobrzyń) – *„Prawda fałsz komunikująca ...”. Pisma polityczne jako składnik propagandy w kształtowaniu wizerunku Rzeczypospolitej*
- dr Puchowski Kazimierz (Gdańsk) – *Edukacja „losem urodzenia wyznaczonych” w warszawskim kolegium teatynów*

- dr Augustowicz Sławomir (Olsztyn) - *W służbie dwóch władców – rzecz o Bogusławie Radziwiłł*

- prof. dr hab. Stanisław Achremczyk (Olsztyn) – *Kazimierz Zawadzki – pisarz, polityk, kłótnik*

- mgr Bogucki Bogusław (Toruń) – *Nowi poddani. Szlachta polska w prowincji Nowe Prusy Wschodnie* 1795—1806

- dr Czeppe Maria (Kraków) – *Sylwetka Jędrzeja Jabłonowskiego, kasztelana połanieckiego na podstawie jego pamiętników*

- prof. dr hab. Dybaś Bogusław (Toruń) – *Niemieckojęzyczni Sarmaci. Szlachta powiatu piltyńskiego w XVII i XVIII wieku*

- dr Goliński Janusz (Toruń) – *„Pamiętając o tym, że raz umrzeć trzeba ...” – czyli Hieronima Floriana Radziwiłła wizerunek własny*

- prof. dr hab. Mikulski Krzysztof (Toruń) – *Obcy w obleżonej twierdzy protestantyzmu. Portret zbiorowy katolików toruńskich w XVII—XVIII w.*

- prof. dr hab. Rok Bogdan (Wrocław) – *Sarmacka Ars Bene Moriendi*

- prof. dr hab. Targosz Karolina (Kraków) – *Sepulkralne wizerunki pań Krasieńskich w Krasnem w okresie saskim*

- dr Borek Piotr (Kraków) – *Kreacja Jaremy Wiśniowieckiego w barokowym pamiętnikarstwie*

- dr Perłakowski Adam (Kraków) – *Jan Jerzy Przebendowski jako „człowiek interesu” w Rzeczypospolitej w początkach XVIII wieku*

- prof. dr hab. Rachuba Andrzej (Warszawa) – *Paweł Jan Sapieha – kariera z przypadku*
- mgr Szklarska Ewa (Kraków) – *Uwagi o rodzie Stadnickich w XVII i XVIII w.*
- prof. dr hab. Wijaczka Jacek (Kielce) – *Książę Stanisław Poniatowski – ekscentryk czy indywidualista?*
- mgr Wyszomirska Monika (Toruń) – *Wizerunek opozycjonisty. Stanisław Poniatowski jako poseł na sejmy w 1761 i 1762 r.*

Seminarium *Gdzie kończy się kultura, tam znajdziesz Mazurę? /Wo sich aufhört die Kultur beginnt zu leben der Masur?/* 20—23 września 2002 r.

Organizatorzy:

Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Akademia Baltica, Archiwum Mazurskie, Prywatna Wyższa Szkoła Zawodowa w Giżycku.

Referaty:

20.09.2002 r.

- prof. dr hab. Janusz Małek (Toruń), *Gdzie kończy się kultura, tam znajdziesz Mazurę? Mazury w ciągu dziejów*
- Jerzy M. Łapo (Węgorzewo), *O Karlu Stadie, Gnuśnej dziewczynie i nocy świętojańskiej. W poszukiwaniu dawnych Prusów*
- dr Danuta Bogdan (Olsztyn), *Czy istniała elita mazurska w XVII—XVIII wieku? Wpływ uniwersytetu królewieckiego*
- dr Zoja Jaroszewicz-Pieresławcew (Olsztyn), *Odrębność kulturowa filiponów*
- dr Grzegorz Jasiński (Olsztyn), *Duchowni ewangeliccy – czy rzeczywiście mazurska inteligencja?*

Występ chóru „Ars Nova” – pieśni Mazurskie

21.09.2002 r.

- Andrzej Rzempełuch (Olsztyn), *Sztuka na Mazurach XVII—XX wiek*
- dr Christian Pletzing (Lubeka), *Rewolucja na Mazurach? Powiat nidzicki w latach 1848—1849*
- dr Andreas Kossert (Warszawa), *Czasy nazizmu i zanik Mazurów*

- dr Zbigniew Kudrzycki (Rozogi), *Na granicy między Polską a Prusami – Rozogi XVII—XX w.*

- dr hab. Zbigniew Chojnowski (Olsztyn), *Ludowa literatura mazurska do 1945 r.*

22.09.2002 r.

- dr Bernhard Fisch (Stadtroda), *Problem Mazurów „wypędzonych”*

- dr Mathias Wagner (Hannover), *Dobry kicz jest lepszy niż smutna rzeczywistość? Odrodzenie prowincjonalności jako kultury regionalnej*

- dr Alfred Czesła (Olsztyn), *Etos ewangelicki w świetle najnowszych badań socjologicznych na Mazurach*

- prof. dr hab. Andrzej Sakson (Poznań), *Nowe spojrzenie? Rozważania o ostatnich publikacjach dotyczących Mazur*

- Erwin Kruk (Olsztyn), *O ocalenie kultury mazurskiej. Rozważania osobiste*

23.09.2002 r.

Wycieczka po Mazurach – prowadzenie: mgr Hanna Foryś (Giżycko).

II Konferencja z cyklu *Dziedzictwo Kulturowe Warmii i Mazur. Krajobraz kulturowy ziem pruskich.*

Organizatorzy:

Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie, Towarzystwo Naukowe im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie, Koło Polskiego Towarzystwa Historycznego w Mrągowie, 26 września 2002 r.

Referaty:

- prof. dr hab. Stanisław Achremczyk (Olsztyn) *Uwagi o dziedzictwie kulturowym Warmii i Mazur*

- prof. dr hab. Wojciech Nowakowski (Warszawa) *Tajemniczy mieszkańcy ziem między Łyną a Wielkimi Jeziorami Mazurskimi w V—VII wieku – zagadka tzw. grupy olsztyńskiej*

- prof. dr hab. Andrzej Piskozub (Gdańsk) *Dwa odrębne regiony o odmiennych podstawach geograficznych oraz tradycjach dziejowych Warmia i Mazury*

- prof. dr hab. Janusz Małek (Toruń) *Wkład królewieckiej Albertyny w rozwój protestantyzmu w Prusach Książęcych i Polsce w XVI i XVII wieku*

- prof. dr hab. Czesław Hołdyński, dr Tekla Żurkowska (Olsztyn, Popielno) *Historyczne cmentarze mazurskie – stan zachowania, sposoby ochrony konserwatorskiej*

- dr Sławomir Sobieraj (Mrągowo) *Krajobraz literacki Mazur na przełomie XIX i XX wieku*

VI. Konferencja naukowa z cyklu *Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich. Biografie*

Organizatorzy:

Ośrodek Badań Naukowych im.
Wojciecha Kętrzyńskiego w
Olsztynie, Towarzystwo Naukowe im.
Wojciecha Kętrzyńskiego w
Olsztynie, Muzeum Budownictwa
Ludowego, Olsztynek, 10
października 2002 r.

Referaty:

- prof. dr hab. Tadeusz Oracki (Gdańsk) *Uwagi nad biografistyką Warmii i Mazur*

- dr hab. Bożena Domagała (Olsztyn) *Biografia w socjologii (źródło i metoda)*

- dr Grzegorz Jasiński (Olsztyn) *Biografie pastorów na Mazurach XIX wieku*

- prof. dr hab. Jurij Kostjaszow (Kaliningrad) *Rosjanie w Prusach Wschodnich – biografie ludzi*

- dr Jan Chłosta (Olsztyn) *Nad biografiami współczesnych polskich i niemieckich pisarzy, związanych z Warmią i Mazurami*

- mgr Jerzy Kiełbik (Olsztyn) *Tomasz Szczepański – kanonik i administrator warmiński*

- Erwin Kruk (Olsztyn) *Morałscy twórcy czasów Herdera – Willamovius i Trescho*

Konferencja naukowa *Prusy Wschodnie krainą wielkich migracji.*

Organizatorzy:

Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie, Towarzystwo Naukowe im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie, Olsztyn, 2 grudnia 2002 r.

Referaty:

- dr Mirosław J. Hoffmann (Olsztyn) *Migracje etniczne na ziemiach pruskich do schyłku starożytności*

- prof. dr hab. Janusz Małek (Toruń) *Migracje do Prus w późnym średniowieczu i w czasach nowożytnych (XIII—XVIII w.)*

- dr Grzegorz Jasiński (Olsztyn) *Wychodźstwo Mazurów do zachodnich Niemiec w drugiej połowie XIX wieku*

- prof. dr hab. Janusz Jasiński (Olsztyn) *Przed i po 1945 roku. Wokół exodusu ludności polskiej i niemieckiej.*

Symposium naukowe: *Mikołaj Kopernik – wielkość uniwersalna.*

Organizatorzy:

Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie, Międzynarodowe Centrum Edukacyjne Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Braniewie, Fundacja im. Mikołaja Kopernika we Fromborku, Braniewo, 24 maja 2003 r.

Referaty:

- prof. dr hab. Stanisław Achremczyk, *Warmia na przełomie XV i XVI wieku,*

- ks. prof. dr hab. Alojzy Szorc, *Protokoły posiedzeń kapituły warmińskiej czasów Mikołaja Kopernika,*

- dr Jerzy Sikorski, *Mikołaj Kopernik w Königsbergu i Wilnie,*

- mgr Elżbieta Topolnicka-Niemcewicz, *Tematyka kopernikańska w twórczości Ryszarda Wojciechowskiego*

Symposium w 650-lecie założenia Olsztyna

Organizatorzy:

Towarzystwo Naukowe i Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Olsztyn,
28 maja 2003 r.

Referaty:

- dr Jerzy Sikorski, *Miejsca historyczne Olsztyna*,
- prof. dr hab. Janusz Jasiński, *Dwa jubileusze miasta Olsztyna w XIX wieku*,
- prof. dr hab. Stanisław Achremczyk, *Monografie dziejów Olsztyna*.

Konferencja naukowa z cyklu *Dni dziedzictwa Warmii (II). Warmia ojczyzną wielu narodów.*

Organizatorzy: Ośrodek Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego, Towarzystwo Naukowe im. W. Kętrzyńskiego, Starostwo Powiatowe w Lidzbarku Warmińskim, Warmińsko – Mazurski Oddział Doskonalenia Nauczycieli w Elblągu, Lidzbark Warmiński, 18 – 19 września 2003 r.

Referaty (18 września):

- prof. dr hab. Stanisław Achremczyk, *Warmia i Warmiacy*,

- dr Jerzy Sikorski, *Krajobraz historyczny Warmii*,

- prof. dr hab. Alojzy Szorc, *Warmińskie źródła historyczne*,

- mgr Władysław Ogrodziński, *Zainteresowanie Lidzbarkiem Warmińskim*,

- dr Jan Chłosta, *Literatura Warmii*.

19 września - Konferencja metodyczna: *Dziedzictwo kulturowe regionu – od nauczania zintegrowanego do liceum*.

Konferencja naukowa 650 – lecie Olsztyna. Zanim powstało miasto.

Organizatorzy: Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych, Ośrodek Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego, Olsztyn, 25 września 2003 r.

Referaty:

- prof. dr. hab. Jerzy Okulicz – Kozaryn (Warszawa), *Wprowadzenie do problematyki*,

mgr Jarosław Sobieraj (Olsztyn), *Osadnictwo epoki kamienia na Pojezierzu Olsztyńskim*,

- dr Mirosław J. Hoffmann (Olsztyn), *Pojezierze Olsztyńskie w I tysiącleciu p. n. e. – studium osadniczo – kulturowe*,

- mgr Adam Cieśliński (Warszawa), *Prowincja świata gockiego – Pojezierze Olsztyńskie w okresie wpływów rzymskich (I – IV w. n. e.)*,

- prof. dr hab. Wojciech Nowakowski (Warszawa), *Koniec wielkiej epoki – formowanie się wczesnośredniowiecznej kultury pruskiej na Pojezierzu Olsztyńskim*,

- dr hab. Grzegorz Białuński (Olsztyn), *Pruskie związki terytorialne w dorzeczu środkowej Łyny w XII wieku*,

- mgr Adam Mackiewicz (Olsztyn), *Średniowieczny Olsztyn w świetle wykopalisk archeologicznych*,

- ks. prof. dr hab. Alojzy Szorc (Olsztyn), *Przywilej lokacyjny miasta Olsztyna – 1353 rok*,

- mgr Andrzej Rzempełuch (Olsztyn), *Zamek kapituły warmińskiej i jego rola w systemie obronnym średniowiecznego Olsztyna*.

Sesja naukowa: *Johann Gottfried Herder – w 200. rocznicę śmierci (1803 – 2003)*.

Organizatorzy: Ośrodek Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego, Towarzystwo Naukowe im. W. Kętrzyńskiego, Muzeum Warmii i Mazur, Burmistrz Morąga, Olsztyn - Morąg, 16 – 17 października 2003 r.

Referaty:

- prof. dr hab. Marek Jaroszewski (Gdańsk), *Badania nad twórczością Herdera w Polsce*,
- prof. dr hab. Bazyli Białokozowicz (Olsztyn), *Herder wobec idei etnicznej i kulturowej Słowiańszczyzny*,
- prof. dr hab. Honorata Jakuszko (Lublin), *Wizja człowieczeństwa w pismach Herdera*,
- prof. dr hab. Lothar Ehrlich (Weimar), „*Ich bin nicht Goethe*”. *Zum Verhältnis Herder – Goethe*,
- mgr Magdalena Bartoś (Morąg), *Tradycja herderowska na Warmii i Mazurach po roku 1946*,
- prof. dr hab. Stanisław Achremczyk (Olsztyn), *Morąg w czasach Herdera*,
- dr Henryk Rietz (Olsztyn), *Intelektualne środowisko Rygi w czasach Herdera*,
- dr Egon Freitag (Weimar), „*Wen viel gegeben ist, der hat auch viel zu leisten*“. *Herder in Weimar*,
- dr Danuta Bogdan (Olsztyn), *Pobyty Johanna Gottfrieda Herdera w Królewcu 1762—1764*.

VII Konferencja z cyklu *Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich. Obchody rocznicowe i świąteczne.*

Organizatorzy:

Ośrodek Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego, Towarzystwo Naukowe im. W. Kętrzyńskiego, Muzeum Budownictwa Ludowego, Park Etnograficzny w Olsztynku, Olsztynek, 22 października 2003.

Referaty:

- prof. dr hab. Edmund Kizik (Gdańsk), *Gdańskie uroczystości ku czci królów polskich i rodziny królewskiej w XVIII w.*,

- prof. dr hab. Jacek Wijaczka (Kielce), *Uroczystości weselne księcia Albrechta w roku 1526 i 1550*,
- ks. prof. dr hab. Alojzy Szorc (Olsztyn), *Imprezy biskupów warmińskich*,
- dr Danuta Bogdan (Olsztyn), *Między pobożnością a zabawą. Świątowanie na Warmii*,
- prof. dr hab. Stanisław Achremczyk (Olsztyn), *Biskupie pogrzeby*,
- mgr Jerzy Łapo (Węgorzewo), *Ślady różnokulturowej obrzędowości pogrzebowej na Mazurach od pradziejów po czasy nowożytne*,
- dr Jan Chłosta (Olsztyn), *Świątowanie na Warmii na przełomie XIX i XX wieku*,
- mgr Małgorzata Sztąberska (Olsztyn), *Życie codzienne mieszkańców Prus Wschodnich w świetle prasy warszawskiej II połowy XIX wieku i początku wieku XX*,
- mgr Jerzy Kielbik, *Obchody rocznicowe w przedwojennym Olsztynie w świetle Gazety Olsztyńskiej*,
- mgr Henryk Leśniowski (Olsztyn), *Obchody rocznic grunwaldzkich*.

Konferencja naukowa: *Onomastyka regionalna ze szczególnym uwzględnieniem Warmii i Mazur.*

Organizatorzy:

Ośrodek Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego, Towarzystwo Naukowe im. W. Kętrzyńskiego, Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego, Olsztyn, 20—21 listopada 2003 r.

Referaty:

- prof. dr hab. Edward Breza (Gdańsk), *Nazwiska równe nazwom miejscowości z Warmii i Mazur*,
- prof. dr hab. Ewa Rzetelska – Feleszko (Warszawa), *Przydatność materiałów gwarowych G. Wenkera z 1880 r. dla Warmii i Mazur*,
- prof. dr hab. Stefan Warchoń (Lublin), *Interferencja językowa jako podstawowy czynnik w kształtowaniu struktur hybrydalnych w regionach pogranicznych (na przykładzie antroponimii Lubelszczyzny)*,

- dr Ryszard Tomkiewicz (Olsztyn), *O działalności Komisji Ustalania Nazw Miejscowych i Obiektów Fizjograficznych na terenie Warmii i Mazur,*
- prof. dr hab. Aleksandra Belchnerowska (Szczecin), *Budowa nazw niemieckich na Pomorzu,*
- prof. dr hab. Maria Biolik (Olsztyn), *Nazwy terenowe Warmii i Mazur jako świadectwa historii regionu,*
- dr Maria Czaplicka (Bydgoszcz), *Z toponimii powiatu chełmińskiego,*
- prof. dr hab. Urszula Kęsikowa (Gdańsk), *Polskie i pomorskie nazwy osobowe w powieściach Franciszka Fenikowskiego,*
- dr hab. Grzegorz Białuński (Olsztyn), *Uwagi o nazwach miejscowości w powiecie giżyckim,*
- dr Alina Naruszewicz – Duchlińska (Olsztyn), *Nazwiska utworzone od nazw zawodów w byłym komornictwie lidzbarskim,*
- dr Wanda Szulowska (Warszawa-Olsztyn), *Antroponimia kobieca w „Źródłach do dziejów Warszawy” w XVII wieku,*
- dr Mariusz Rutkowski (Olsztyn), dr Katarzyna Skowronek (Kraków), *Globalizacja i tożsamość lokalna w nazewnictwie medialnym,*
- mgr Iwona Grzesiak (Olsztyn), *Chrematonimy w języku migowym. Nazwy marek samochodowych w Olsztynie,*
- dr Daniela Lech (Opole), *Ze śląskiej antroponimii. Zarys problematyki,*
- dr Małgorzata Jaracz (Bydgoszcz), *Nazewnictwo folklorystyczne w mazurskich tomach „Dzieł wszystkich” Oskara Kolberga,*
- dr hab. Anna Tyrpa (Bydgoszcz – Kraków), *Losy etnonimu Mazur,*
- dr Lech Krajewski (Olsztyn), *Emocjonalność przezwisk na podstawie olsztyńskiego grafitti,*
- dr Irena Huk (Warszawa), *Nazewnictwo mieszczan Krzemieńca w XVI wieku,*
- dr Iza Matusiak (Olsztyn), *Księgi metrykalne parafii Ramsowo jako źródło badań onomastycznych,*
- prof. dr hab. Halina Pelcowa (Lublin), *Nazewnictwo przyrodnicze – różnice i podobieństwa gwar warmińsko – mazurskich i lubelskich,*
- prof. dr hab. Zofia Abramowicz (Białystok), *Z badań nad antroponimią Podlasia,*
- mgr Halina Naczas–Kusiak (Białystok), *Antroponimia Giżycka (Loetzen) w XVI wieku,*

- mgr Małgorzata Jacewicz (Olsztyn), *Wybrane nazwy toni rybackich Wielkich Jezior Mazurskich*,

- mgr Joanna Glaznat (Olsztyn), *Formy derywacyjne w urbozoonimii Elbląga*,

- mgr Katarzyna Krupa (Olsztyn), *Nazwy i przezwiska w parafii Sząbruk w powiecie olsztyńskim*,

prof. dr hab. Jerzy Duma (Olsztyn), *Nazwy terenowe Pomorza Zachodniego – zarys problematyki*.

Spotkania i odczyty 2002– 2003

1. Kolaudacja książki Magdaleny Sachy *Topos Mazur jako raju utraconego w literaturze niemieckiej Prus Wschodnich* 18 stycznia 2002 r.

2. Kolaudacja książki Gustawa Gizewiusza *Pieśni ludu znad Górnej Drwęcy w parafiach Ostródzkiej i Kraplewskiej zbierane w 1836 do 1840-go roku ...* 24 kwietnia 2002 r.

3. Kolaudacja książki dr. Ryszarda Sajkowskiego *Divus Augustus Pater. Kult boskiego Augusta za rządów dynastii julijsko-klaudyjskiej* 30 kwietnia 2002 r.

4. Spotkanie z prof. dr hab. Teresą Kostkiewiczową i Prof. dr. hab. Zbigniewem Golińskim pt. *Nowe spojrzenie na działalność Ignacego Krasickiego. Rok Krasickiego w ocenie naukowej* 13 maja 2002 r.

5. Przedstawienie książki Gustawa Gizewiusza *Pieśni ludu znad Górnej Drwęcy w parafiach Ostródzkiej i Kraplewskiej zbierane w 1836 do 1840-go roku ...* 22 maja 2002 r.

6. Kolaudacja książki Hieronima Skurpskiego *Refleksje. Rysunki. Dziennik Pluski-Psiabudka* 14 czerwca 2002 r.

7. Spotkanie z dr Karoliną Grodziską, dyrektorem Biblioteki Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, połączone z odczytem *Biblioteka Polskiej Akademii Umiejętności – tradycja i współczesność*, Olsztyn, 14 października 2002 r

8. Odczyt prof. dr. hab. Andrzeja Paczkowskiego, *Burza nad Instytutem Pamięci Narodowej*.

Organizatorzy: Towarzystwo Naukowe i Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Olsztyn, 6 lutego 2003.

Kolaudacja książki *Człowiek i człowieczeństwo. Strategie bycia i stawania się Człowiekiem. Fenomenologia Człowieczeństwa*, pod red. Haliny Romanowskiej – Łakomy i Hanny Kędzierskiej, wprowadzenie: dr hab. Tadeusz Kobierzycki.

Organizatorzy: Towarzystwo Naukowe i Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Olsztyn 19 lutego 2003 r.

Prelekcja dr. Zbigniewa Anculewicza *Rozważania nad stanem, kierunkami i potrzebami badań nad historią prasy polskiej XIX – XX wieku*, połączona z kolaudacją książki autora: *Świat i ziemie polskie w oczach redaktorów i współpracowników „Kuriera Warszawskiego” w latach 1868 – 1915*.

Organizatorzy: Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie, Towarzystwo Naukowe i Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Olsztyn, 11 marca 2003 r.

Kolaudacja książki dr Zenony Rondonańskiej *Polska pieśń religijna na Warmii w latach 1795 – 1939*, wprowadzenie prof. dr hab. Janusz Jasiński, odczyt połączony z występem zespołu wokalnego studentów Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego.

Organizatorzy: Towarzystwo Naukowe i Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Olsztyn, 19 marca 2003 r.

Uroczyste posiedzenie Rady Naukowej Ośrodka Badań Naukowych oraz Zarządu Towarzystwa Naukowego im. Wojciecha Kętrzyńskiego z okazji 40. rocznicy inauguracji działalności naukowej OBN. Wystąpienia: -

- mgr Władysław Ogrodziński *Od Mazurskiego Instytutu Badawczego do Ośrodka Badań Naukowych*, - prof. dr hab. Wojciech Wrzesiński *Miejsce i rola regionalnych w nauce polskiej*.

Prelekcja dr. Jana Gancewskiego *Gospodarka Zakonu Krzyżackiego w Prusach w XV – XVI wieku*, połączona z kolaudacją książki autora: *Rola zamków krzyżackich w ziemi chełmińskiej od połowy XIV wieku do 1454 roku*.

Spotkanie autorskie z Władysławem Ogrodzińskim, *Tropem odnalezionych przeznaczeń*.

Organizatorzy: Towarzystwo Naukowe i Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Olsztyn, 27 maja 2003 r.

Kolaudacja książki *Ignacy Krasicki na Warmii 1766–1772. Przekazy źródłowe*. Opracowanie i wstęp prof. dr hab. Alojzy Szorc.

Organizatorzy: Ośrodek Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego, Towarzystwo Naukowe im. W. Kętrzyńskiego, Olsztyn, 17 czerwca 2003 r.

Promocja książki dr. Zenobiusza Michała Bednarskiego *Polacy na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Dorpackiego w latach 1802–1889*, połączona z połączoną z uroczystością jubileuszową 80. rocznicy urodzin i 50. lat pracy w Olsztynie.

Organizatorzy: Towarzystwo Naukowe i Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego, Polskie Towarzystwo Historii Medycyny i Farmacji

Oddział w Olsztynie, Polskie Towarzystwo Lekarskie

Oddział Warmińsko-Mazurski, Olsztyn, 25 czerwca 2003.

Uroczystość 75 rocznicy urodzin prof. Janusza Jasińskiego, połączona z promocją książki *Między Prusami a Polską. Rozprawy i szkice z dziejów Warmii i Mazur w XVIII – XX w.*

Organizatorzy: Muzeum Warmii i Mazur, Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Olsztynie, Archiwum Państwowe, Towarzystwo Naukowe i Ośrodek Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego, Wydawnictwo „Littera”, Olsztyn, 12 grudnia 2003.

Wydawnictwa OBN 2002–2003

- 1.** Człowiek i człowieczeństwo. Strategie bycia i stawania się człowiekiem, red. Halina Romanowska - Łakomy, Halina Kędzierska, Olsztyn 2002, ss. 360, format B-5, (Rozprawy i Materiały 203)
- 2.** Grzegorz Białuński, Kolonizacja „Wielkiej Puszczy” (do 1568 roku) – starostwa piskie, ełckie, straduńskie, zelkowskie i węgoborskie (węgorzewskie), Olsztyn 2002, ss. 232, format B -5, (Rozprawy i Materiały 204)
- 3.** Stanisław Łaniec, Litwa i Białoruś w dobie konspiracji i powstania zbrojnego (1861–1864), Olsztyn 2002, ss. 196, format B-5, (Rozprawy i Materiały 205)
- 4.** Zenobiusz Michał Bednarski, Polacy na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Dorpackiego w latach 1802–1889, Olsztyn 2002, ss. 214, format B-5, (Rozprawy i Materiały 207)
- 5.** Życie codzienne na dawnych ziemiach pruskich. Świadectwa przeszłości. Praca zbiorowa, t. IV, Olsztyn 2002, wyd. I, B-5, ss. 200
- 6.** Chłosta Jan, Słownik Warmii, Olsztyn 2003, ss. 463
- 7.** Gładkowska Ewa, Zrozumieć czas, Olsztyn 2003, ss. 160.
- 8.** Ignacy Krasicki na Warmii 1766 - 1772. Przekazy źródłowe, opr. Alojzy Szorc, Olsztyn 2003, t. I ss. 303, t. II ss. 314
- 9.** Jasiński Grzegorz, Kościół ewangelicki na Mazurach w XIX wieku, Olsztyn 2003, ss. 500, (Rozprawy i Materiały OBN, nr 211)
- 10.** Krysztopa – Czupryńska Barbara, Kompania Wschodnia (Eastland Company) w latach 1579 – 1673, Olsztyn 2003, ss. 276,(Rozprawy i Materiały OBN, nr 210)
- 11.** Lewandowska Izabela, Historyczna świadomość regionalna młodzieży Warmii i Mazur, Olsztyn 2003, ss. 220, (Rozprawy i Materiały OBN, nr 214)
- 12.** Metodologia Badań Onomastycznych, praca zbiorowa pod red. M. Biolik, Olsztyn 2003, ss 640, (Rozprawy i Materiały OBN, nr 212,)
- 13.** Ogrodziński Władysław, Tropem odnalezionych przeznaczeń, Olsztyn 2003, ss. 296

14. Olsztyn 1353 – 2003, pod red. Stanisława Achremczyka i Władysława Ogrodzińskiego, Olsztyn 2003, ss. 651

15. Otello Ryszard, Problemy narodowościowe w Kościele Ewangelickim na Mazurach w latach 1918– 1945, Olsztyn 2003, ss. 152, (Rozprawy i Materiały OBN, nr 212)

16. Piątkowska – Małecka Joanna, Zwierzęta w gospodarce ludności zamieszkałej na północno – wschodnich ziemiach Polski, Olsztyn 2003, ss. 150, (Rozprawy i Materiały OBN, nr 216)

17. Rondonańska Zenona, Wychowanie przez muzykę w szkołach na polskiej Warmii w XX wieku, Olsztyn 2003, ss. 150

18. Tomkiewicz Ryszard, Życie codzienne mieszkańców Olsztyna (1945 – 1956), Olsztyn 2003, ss. 420, (Rozprawy i Materiały OBN, nr 213).

Poza seriami

Zenona Rondonańska

Polska pieśń religijna na Warmii w latach 1795–1939, Olsztyn 2002, ss. 350, format B-5,

Hieronim Skurpski, Refleksje, rysunki, dziennik

Olsztyn 2002, ss. 112, format B-5.

Komunikaty Mazursko-Warmińskie

Kwartalnik historyczny według kategoryzacji Komitetu Badań Naukowych – kategoria B.

Rada Redakcyjna:

Marian Biskup – przewodniczący

Tadeusz Filipkowski

Janusz Jasiński

Józef Judziński

Roman Marchwiński

Władysław Ogrodziński

Edmund Wojnowski

Redakcja:

Bohdan Łukaszewicz – sekretarz

Jerzy Sikorski – redaktor

Wojciech Wrzesiński – redaktor

16.12.2002 r. zmarł zastępca redaktora Bohdan Kozięło-Poklewski.

W okresie styczeń 2002 - grudzień 2003 r. W roku 2002 ukazały się trzy zeszyty kwartalnika *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*:

Nr 1 (235) o objętości 12,7 ark. wyd.

Nr 2 (236) o objętości 15,1 ark. wyd.

Nr 3 (237) o objętości 15,0 ark. wyd.

Nr 4 (238) o objętości 12,7 ark. wyd. podpisany został do druku 21 listopada. Niestety, do końca okresu sprawozdawczego nie ukazał się. Łącznie rocznik 2002 Komunikatów Mazursko-Warmińskich ma objętość 55,5 ark. wyd.

W okresie styczeń – grudzień 2003 r. ukazały się cztery zeszyty kwartalnika *Komunikatów Warmińsko – Mazurskich* o łącznej objętości 49,8 ark. wyd.:

nr 4 (238) o objętości 12,7 ark. wyd.

nr 1 (239) o objętości 11,5 ark. wyd.

nr 2 (240) o objętości 9,5 ark. wyd.

nr 3 (241) o objętości 16, 1 ark. wyd.

Trwają prace nad numerem 4 (242).

Biuletyn Obwód Kaliningradzki. Przegląd faktów, wydarzeń, opinii.

Redakcja:

doc. dr Edmund Wojnowski

mgr Waław Hojszyk

mgr Tadeusz Baryła

W latach 2002—2003 ukazały się 24 numery miesięcznika.

Biblioteka OBN 2002—2003

Po remoncie i modernizacji gmachu Domu Polskiego biblioteka została wyposażona w nowe urządzenia i środki bezpieczeństwa zbiorów.

W dalszym ciągu z przyczyn finansowych ograniczone było gromadzenie zbiorów w drodze zakupów oraz prenumeraty.

Stan zbiorów z końcem 2002 roku przedstawiał się następująco:

	2001	przybyło	2002
Druki zwarte	51 680	970	52 650
Czasopisma	19 824	253	20 077
Razem:	71 504	1 088	72 727

Zbiory specjalne	10 053	370	10 423
Ogółem	81 557	1 593	83 150

W roku 2002 z czytelní ogólnej i zbiorów specjalnych skorzystało 2 610 osób, które wykorzystały 9 429 vol. Na zewnątrz wypożyczono 838 użytkownikom 4 628 vol.

Rok 2003

	2002	przybyło	2003
Druki zwarte	52 650	1163	53813
Czasopisma	20 077	604	20681
Razem:	72 727	1767	14494

Zbiory specjalne	10 423	352	10775
Ogółem	83 150	2 119	85269

W roku 2003 z czytelní ogólnej i zbiorów specjalnych skorzystało 2 755 osób, które wykorzystały 9 852 vol. Na zewnątrz wypożyczono 671 użytkownikom 4 102 vol., do innych bibliotek – 25 vol.

Od sierpnia 2003 roku zatrudniono w Bibliotece absolwentkę bibliotekoznawstwa UMK, mgr Monikę Koperę. Liczba zatrudnionych wzrosła do 7 osób (w tym jedna na $\frac{3}{4}$ etatu).

Od października 2003 roku wprowadzono opłaty za korzystanie z wypożyczalni Biblioteki. Ponadto Dyrekcja zdecydowała, by wypożyczać na zewnątrz tylko druki polskie wydane po 1950 r., znajdujące się w zbiorach w co najmniej dwóch egzemplarzach. Wprowadzono zakaz kserowania materiałów ze zbiorów bibliotecznych.

Pracownia mikrofilmowa (mgr Piotr Grabowski):

1. Wykonywano mikrofilmy do zbiorów własnych i na bieżąco realizowano indywidualne zamówienia.

- „Gazeta Olsztyńska” - uzupełnienia i kopie z egzemplarzy archiwalnych (40,5 m.b.)

- „Życie młodości” – roczniki 1924–1930 wraz z luźnymi egzemplarzami, które włączono i uzupełniono na jednolitej rolce (26,0 i 28 m.b.)

- „Świat i my” dodatek do „Głosu Olsztyńskiego” 1952–1955 (15 m.b.)

2. Rozpoczęto mikrofilmowanie prasy powojennej „Wiadomości Mazurskie” 1945 r.

3. Dokonano przeglądu egzemplarzy archiwalnych i przygotowano wykaz duplikatów – ze względu na stopień zużycia.

4. W roku 2003 wykonano mikrofilmy z archiwalnych egzemplarzy dokumentów i czasopism do zbiorów własnych:

„Głos Ziemi” – dodatek do Gazety Olsztyńskiej

„Wiadomości Mazurskie” – za lata 1945 – 46

„Gazeta Mazurska” – za lata 1922 – 33

„Pruski Przyjaciel Ludu” – za lata 1901 – 1920

Dodatki do „Pruskiego Przyjaciela Ludu” za lata 1914 – 1920

5. Realizowano na bieżąco indywidualne zamówienia na drodze wymiany:

Allensteiner Kreissblatt – 1842 – 1843 – dla Martin Opitz Bibliothek

Gazeta Ludowa – 1896 r. – (Giżycko – indywidualne – kopie)

Łącznie w tym roku zmikrofilmowano 7058 stron z pojedynczych dokumentów i oprawnych woluminów wymienionych w punkcie 1 i 2. W sumie dało to łącznie 3851 klatek (ok. 272 m. b. taśmy mikronegatywowej).

W 2003 roku minęło 30 lat od rozpoczęcia działalności Pracowni Mikrofilmowej w OBN (1972 r.) i ogółem dorobek zbiorów mikrofilmowych wykonanych w latach 1972 – 2003 wynosi 548,563 klatek, które wzbogaciły zasób działu zbiorów specjalnych OBN, chroniąc archiwalne zasoby prussiców, starodruków i czasopism w bibliotece OBN.

6. W wyniku przeglądu stanu zachowania egzemplarzy archiwalnych i taśm mikrofilmowych, ustalono wstępnie plan kolejnych tytułów powojennej prasy i dokumentów do mikrofilmowania na rok następny. Będzie to też uzależnione od środków przeznaczonych na zakupy odnośnych materiałów mikrofilmowych w roku 2004.

7. W ramach obsługi wydawnictw OBN – prowadzenie bieżącej korespondencji w zakresie wymiany międzybibliotecznej (krajowej i zagranicznej) oraz prenumeraty Komunikatów Mazursko – Warmińskich (styczeń – kwiecień 2003 r.). Przygotowanie tekstów do prezentacji wydawnictw do katalogu „Forum Książki”, bieżąca dystrybucja zamówień księgarskich – do kwietnia 2003.

8. Zakończono prace nad kompleksowym katalogiem wydawnictw OBN w latach 1963 – 2003. Opracowany tekst, opatrzony wstępem, złożono w wydawnictwie OBN.

Jako stały członek Zespołu Historyków Kartografii przy Instytucie Historii Nauki PAN uczestniczył w dorocznych posiedzeniach naukowym (13.11.2002 r. oraz 14. IV 2003 r.). Spotkanie w roku 2002 połączone było z prezentacją archiwalnych zbiorów i działalnością dr. Tomasza Niewodniczańskiego – członka honorowego Zespołu.

W ramach dyskusji wygłosiłem krótki komunikat na temat *Cromerianów w kolekcji T. Niewodniczańskiego na tle spuścizny publicystycznej M. Kromera na Warmii*. W roku 2003 wygłosił referat *Atlasy regionalne w zasobach wybranych placówek Warmii i Mazur i ich znaczenie w kulturze regionu*.

Publikacje

- *Mapy ziem pruskich jako źródło historyczne*, Mrągowskie Studia Humanistyczne, 2001, t. 3, s. 40 – 51.
- sprawozdanie z konferencji „Kartograficzne polooica w zbiorach dr. T. Niewodniczańskiego na wystawie w Zamku Królewskim w Warszawie” (publikacja w Kwartalniku Historii Nauki PAN - w druku),
- „Mapy Galicji w zbiorach kartograficznych OBN” (t. 13, Z dziejów historii kartografii PAN – w druku),
- recenzja 5 tomu Muzeum Warmii i Mazur „Kartografia” (Masovia, t. 6 – w druku).

Inne

- złożenie do druku publikacji obejmującej rozszerzone sprawozdanie z Posiedzenia Zespołu Historyków Kartografii do *Kwartalnika Nauki i Techniki PAN*.
- w ramach obsługi wydawnictw, prowadzenie bieżącej korespondencji w sprawach wymiany międzybibliotecznej (krajowej i zagranicznej) oraz prenumeraty *Komunikatów Mazursko-Warmińskich*, promocja nowych wydawnictw w „Forum Książki” i bieżąca dystrybucja zamówień z zewnątrz.
- przygotowanie i wygłoszenie referatu pt. „Obraz Olsztyna na dawnych planach i mapach” – na Konferencji Komisji Krajoznawczej PTTK, Olsztyn, 18 października 2003 r.,
  - przewodniczący Komisji Rewizyjnej olsztyńskiego Oddziału PTH,
  - członek Komisji Rewizyjnej olsztyńskiego Oddziału PTH,

udział w dyżurach bibliotecznych wg. ustalonego harmonogramu.

mgr Jolanta Bierula

- opracowanie sprawozdania ze spotkania z prof. Stępińskim (Uniwersytet Szczeciński) nt. „Kwestia dziedzictwa kulturowego ziem pruskich, zamieszczone w „Komunikatach Mazursko-Warmińskich nr 1/2002, s. 117–123.

- Wygłoszenie referatu „Stan prasy regionalnej 1945–2001 w województwie olsztyńskim” na sesji *Media a regionalizm, kultura w mediach* – 6.04.2002 r.

- Współpraca ze szkołami w ramach tzw. Ścieżki Regionalnej:

Gimnazjum nr 11 – prezentacja zbiorów specjalnych;

Szkoła Podstawowa nr 33 – kółko historyczne;

Gimnazjum nr w ramach programu „Witaj majowa jutrzeńko” – prezentacja starodruków z okresu Oświecenia grupom uczniów biorących udział w konkursie o Konstytucji 3 Maja.

- Prezentacja Zbiorów Specjalnych studentom UWM (grupy prof. Z. Jaroszewicz).

- opracowanie ankiety dla Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych w Warszawie dotyczące stanu bezpieczeństwa biblioteki,

- opracowanie ankiety o bibliotekach i ośrodkach informacji (2002) dla Biblioteki Narodowej do „Informatora o bibliotekach i ośrodkach informacji w Polsce”,

- informacja o zbiorach specjalnych do *Biuletynu Niemieckiego Instytutu Historycznego w Warszawie*, zamieszczone w *Biuletynie 2003*, s. 48 – 53.

- w roku 2003 - opracowanie bibliografii publikacji Bohdana Koziello – Poklewskiego, *Komunikaty Warmińsko – Mazurskie*, 2003, nr 1, s. 126 – 139,

- opracowanie informacji o OBN i bibliotece. Referat pt. *Prasa lokalna w zbiorach bibliotek olsztyńskich* przedstawiony na zebraniu olsztyńskiego oddziału SDP, 22 stycznia 2003 r.

- współpraca ze szkołami (prezentacja zbiorów):

16. IV 2002 – Szkoła Podstawowa nr 15,

6. V 2003 – Gimnazjum nr 3 ,

8. V 2003 – Gimnazjum nr 11,

2. VI 2003 – spotkanie z nauczycielami, młodzieżą, uczestnikami Ogólnopolskiego Zlotu Szkół im. A. Mickiewicza,

28. XI 2003 – Gimnazjum w Olsztynku

- opracowywanie zbiorów specjalnych: rękopisy, starodruki, kartografia, prasa lokalna, fotografie (dokładne dane w sprawozdaniu zbiorczym biblioteki).

- opracowywanie Zbiorów Specjalnych: rękopisy, kartografia, prasa lokalna, fotografie.
- udostępnianie Zbiorów Specjalnych: do 20. XII 2002 r. liczba korzystających z czytelni zbiorów specjalnych: 393 osoby, udostępniono 1091 vol., natomiast w 2003 roku ze zbiorów skorzystało 511 osób, udostępniono -1402 vol.

-

mgr Jerzy Minakowski

Prace indywidualne w latach 2002—2003

1. E. Martuszeński „*Die polnische Sprachfrage in Preussen*” Gustawa Gizewiusza jako źródło do badań nad dziejami germanizacji szkolnictwa na Mazurach, Olsztyn, OBN 2001 indeksy słownikowe osób i miejscowości

2. Z. Rondomańska, *Polska pieśń religijna na Warmii i Mazurach*, Olsztyn, OBN, UWM 2002 – indeksy słownikowe osób i miejscowości

3. Z. Rondomańska, *Wychowania przez muzykę w szkolnictwie na polskiej Warmii w XX wieku*, Olsztyn, OBN, 2003 – indeksy słownikowe osób i miejscowości

4. *Olsztyn. Dzieje miasta 1353—2003*, Olsztyn, OBN, 2003 – bibliografia załącznikowa oraz indeks słownikowy osób.

Kadry i Administracja

1. W 2002—2003 r. ruch pracowników był następujący:

- rozwiązano umowę o pracę na zasadzie porozumienia stron z mgr Hanną Królikowską – kier. Działu Wydawniczego OBN;

- do pracy przyjęto 3 osoby;

- na stanowiska asystentów: mgr Małgorzatę Sztąberską i mgr. Marcina Wakara;

- na stanowisko mł. Bibliotekarza – mgr Monikę Kopereę.

Zawarto umowę o opiekę profilaktyczną z lek. med. Mirosławem Wawrykiem. Przebadano profilaktycznie wszystkich pracowników OBN.

2. Sprawy administracyjne i gospodarcze:

- przeprowadzono ekspertyzę kominarską drożności przewodów i podłączeń kominowych;
- dokonano naprawy urządzenia piorunochronnego na Domu Polskim;
- dokonano malowania boazeryjnych ścian i sufitów lakierem ognioodpornym w bibliotece naukowej oraz na I piętrze budynku;

Co kwartał konserwowany jest sprzęt przeciwpożarowy – gaśnice proszkowe i pianowe oraz izotopowe czujki dymu.

Ponadto przekazaliśmy nieodpłatnie Szkole Podstawowej w Lamkowie oraz Towarzystwu Miłośników Mazurka Dąbrowskiego w Olsztynie część zbędnego dla OBN sprzętu biurowego w postaci szaf, biurek i krzeseł.

Księgowość

2002

Koszty według rodzaju	964.488,17
Amortyzacja	201.303,91
Koszt własny sprzedaży	36.906,34
Koszty operacyjne	5.309,52
Odsetki	767,76

Razem koszty	1.208.775,70
--------------	--------------

Przychody :

Sprzedaż usług poligraficznych	99.342,20
Sprzedaż usług kserograficznych	922,56
Wynajem sal	214.641,47
Odsetki	4.149,71
KBN	701.100,-

Grant	21.800,-
Fundacja	5.660,-
Wpisowe	2.200,-

Razem przychody 1.049.815,94

Strata 158.959,76

Bez amortyzacji dochód + 42.344,15

2003

Koszty poniesione:

1)amortyzacja	199.268,63
2)materiały	73.195,06
3)energie	50.153,14
4)śmieci	1.708,80
5) konserwacje, remonty	27.327,44
6)usługi łączności	14.859,38
7) pozostałe usługi	7.411,18
8) opłaty bankowe	3.492,27
9) wynagrodzenia	601.493,65
10) zlecone	50.608,-
11)zlecone-poligrafia	18.828,02
12)zlecone-wydawniczy	17.535,80
13) ZUS	107.861,13
14)świadczenia pracow.	15.226,44

15)delegacje	3.223,40
16)reprezentacja	1.100,99
17) inne	16.400,93

razem koszty 1.199.599,65

Przychody:

1) sprzedaż usług	106.778,-
2) czynsze	200.336,43
3) książki	123.117,46
4) dotacje	744.693,12
5) inne	55.688,12
razem przychody	1.230.613,13

Dochód netto : 31.013,48